

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský v Brně
Sekce zemědělských vstupů

**Zpráva z úředních kontrol krmivářských podniků,
provedených pracovníky ÚKZÚZ v roce 2014**

Zpracovali: Ing. Jiří Fiala, Ph.D.
Ing. Vendula Šubrtová

Schválil: Ing. Miroslav Florián, Ph.D,

Brno, duben 2015

• Úvod

K 1. 1. 2014 byl sloučen Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský a Státní rostlinolékařská správa. Sekce úřední kontroly byla přejmenována na Sekci zemědělských vstupů (SZV), jejíž součástí je Oddělení krmiv (OdK) a Odbor kontroly zemědělských vstupů (OKZV).

Oddělení krmiv zodpovídá v oblasti krmiv a výživy zvířat za:

- administrativní činnosti – např. spolupráce při správním řízení, registruje a schvaluje krmivářské provozy, podílí se na tvorbě národní legislativy
- tvorbu plánů úředních kontrol, zaměřených hlavně na kvalitu a bezpečnost krmiv
- koordinaci kontrolní činnosti OKZV, včetně tvorby metodických pokynů

Úřední kontroly krmiv, doplňkových látek a premixů provádějí inspektoři OKZV podle ročních plánů a v souladu s metodickými pokyny. Kontroly provozů provádějí bez předchozího upozornění. Úřední kontroly jsou zaměřeny na všechny fáze výroby, skladování a používání krmiv, doplňkových látek a premixů a zahrnují zejména tyto oblasti:

- ověření podmínek registrace nebo schválení provozu,
- kontrola hygieny krmiv,
- kontrola označování krmiv, doplňkových látek a premixů,
- kontrola používání doplňkových látek v krmivech v souladu s jejich povolením,
- sledování přítomnosti zakázaných, nepovolených a nežádoucích látek a produktů v krmivech,
- sledování přítomnosti geneticky modifikovaných organismů a jejich nepovolených forem v krmivech,
- kontrola užití krmiv v oblasti ekologického zemědělství,
- vzorkování krmiv,
- hodnocení odebraných vzorků krmiv.

1. Kontrolní činnost

1.1 Úřední kontroly krmiv

V oblasti krmiv ÚKZÚZ provádí následující typy úředních kontrol:

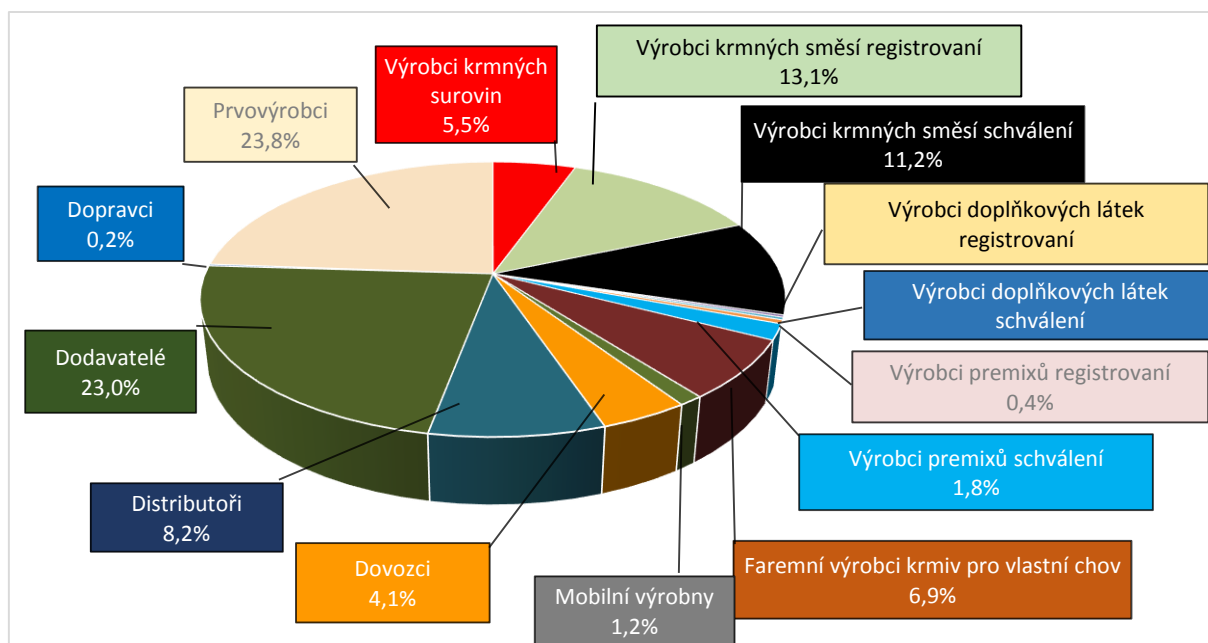
- **běžné kontroly** výroby a uvádění krmiv
- **cílené kontroly** krmiv
- **monitoring** krmiv
- **mimořádné kontroly** krmiv, včetně kontrol RASFF
- **kontroly** související s **registrací/schválením** provozu

Úřední kontroly jsou plánované s využitím analýzy rizik, která zahrnuje počty provozů, které mají být kontrolovány, druhy činností, které kontrolovaný provoz vykonává, pozici a význam subjektu na trhu a počet závad zjištěných v uplynulém období.

V roce 2014 vykonali inspektoři ÚKZÚZ celkem **2115** úředních kontrol krmiv. Při kontrole je zkontrolován jeden provoz, ve kterém může být provozováno několik činností. V roce 2014 navštívili inspektoři 896 subjektů, u kterých provedli 2115 kontrol provozů, ve kterých prověřili řádné vykonávání 3446 činností. Konkrétní počty kontrol vztažené k jednotlivým činnostem v provozech ukazuje následující tabulka.

2014	Počet provozů v evidenci ÚKZÚZ	Počet provedených kontrol
Výrobci krmných surovin	276	188
Výrobci krmných směsí registrovaní	209	451
Výrobci krmných směsí schválení	110	386
Výrobci doplňkových látek registrovaní	6	9
Výrobci doplňkových látek schválení	6	10
Výrobci premixů registrovaní	5	15
Výrobci premixů schválení	22	63
Faremní výrobci krmiv pro vlastní chov	433	239
Mobilní výrobní	63	40
Dovozci	251	143
Distributoři	653	281
Dodavatelé	1202	793
Dopracovní	1084	7
Prvovýrobci	28483	821

Procentické zastoupení provedených kontrol podle typu provozu

Četnost kontrol je předem stanovena podle prováděných činností, kdy je plánováno zpravidla 1-5 kontrol v podniku ročně (1 kontrola u distributorů nebo dodavatelů, mobilních mícháren, 5 kontrol například u výrobců premixů). V roce 2014 OdK vytvořilo systém hodnocení rizikovosti provozů, který umožní do plánování úředních kontrol nově zahrnout úroveň interní kontroly provozovatelů, výsledky analýz úředně odebraných vzorků a zjištění z kontrol v uplynulém období. Primárním cílem zaváděných změn je diferencovat četnost kontroly ÚKZÚZ s ohledem na důslednost provozovatelů při dodržování krmivářské legislativy. Nový systém byl poprvé využit při plánování kontrol v roce 2015.

1.1.1. Běžné kontroly

Představují plánované kontroly, které zahrnují více oblastí (plnění podmínek registrace/schválení, označování, kontroly zařízení a vybavení, dokumentace, atd.). Oblasti, na které se inspektor zaměří, ovlivňuje okamžitá situace v provozu a inspektor se může na místě rozhodnout, co bude v rámci kontroly preferovat. Součástí plánovaných kontrol může být odběr vzorku.

1.1.2. Cílené kontroly

Jsou plánované kontroly, zaměřené na aktuální rizika v krmivovém řetězci. V uplynulém roce byly aktivity zaměřeny mimo jiné na kontrolu křížové kontaminace krmiv kokcidiostatiky nebo léčivy, sledování obsahu dioxinů, pesticidů, těžkých kovů i přítomnost genetických modifikací nebo zpracovaných živočišných proteinů ve vybraných krmivech. Součástí cílené kontroly je vždy odběr vzorku krmiva, u kterého se zjišťuje, zdali nebyly porušeny legislativou stanovené limity obsažené látky.

1.1.3. Monitoring krmiv

Monitoring krmiv je koordinovaný inspekční program, který umožňuje sledování hladin látek, pro které většinou ještě nebyly stanoveny závazné limity, avšak jsou uvedeny směrné hodnoty pro posouzení jejich výskytu v krmivech (např. mykotoxiny).

1.1.4. Mimořádné kontroly

Nejsou součástí plánu, jedná se o typ cílené kontroly, kterou vyvolají vnější podněty např. varování ze systému RASFF, stížnosti spotřebitelů nebo informace od krajských veterinárních správ. V roce 2014 bylo uskutečněno celkem 44 kontrol na podnět (SVS, podněty spotřebitelů, RASFF). V rámci systému RASFF bylo provedeno 12 kontrol s odběrem 11 vzorků krmiv, jeden vzorek sušené plně krve drůbeží původem z Itálie byl posouzen jako nevyhovující požadované jakosti z důvodu vysokého podílu nedeklarovaných tkání.

1.1.5. Kontroly související s registrací/schválením

Rovněž nejsou plánované a jsou iniciovány doručením žádosti provozovatelů o registraci, schválení nebo změnu rozsahu registrace provozu, když OKZV vyhodnotí, že je vhodná kontrola na místě. V roce 2014 bylo provedeno 55 těchto kontrol.

1.2. Odběr vzorků krmiv

Součástí většiny úředních kontrol je odběr vzorků. V roce 2014 bylo odebráno celkem 1563 vzorků krmiv. Jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 108 vzorků (6,9 %).

Vzorky byly odebrány při běžných kontrolách k hodnocení jakosti (24,4 %) a cíleně k zjišťování zakázaných nebo nežádoucích látek (66,4 % vzorků).

2014		Odebrané vzorky
Plánované odběry	kontrola jakosti	347
	cílené kontroly	1038
	monitoring mykotoxinů	70
	monitoring radioaktivní kontaminace	49
Neplánované odběry	RASFF	11
	vyžádané kontroly	35
	registrace a ostatní	13
CELKEM		1563

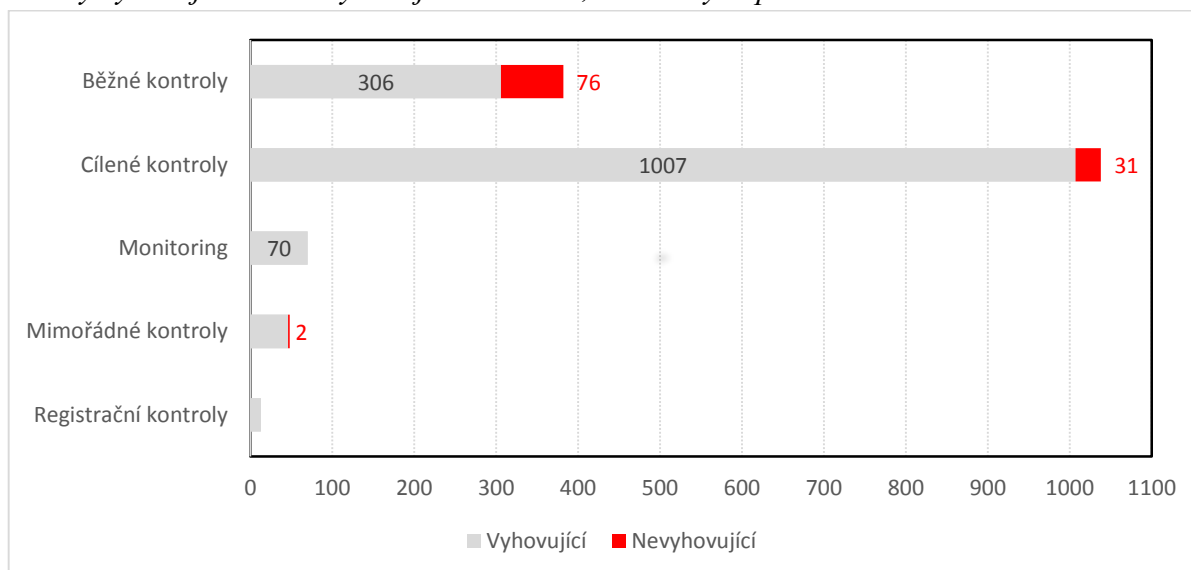
Při běžné kontrole (včetně vyžádaných kontrol) bylo v roce 2014 odebráno 382 vzorků krmiv, jako nevyhovující bylo hodnoceno 76 analyzovaných vzorků (19,9 %). Nejčastěji byla nevyhovující minerální krmiva pro skot (8 vzorků), doplňková krmiva pro dojnice a kompletní směsi pro užitkové nosnice resp. králíky (po 6 případech). V roce 2014 běžné kontrole nevyhovělo 23,4 % odebraných vzorků.

V rámci cílené kontroly bylo v roce 2014 odebráno 1038 vzorků krmiv, nevyhovujících bylo 31 vzorků (3,0 %). Nejvyšší počet nevyhovujících vzorků byl zjištěn při kontrole krmné suroviny glycerin nejčastěji pro nedodržení deklarace obsahu Na nebo K (8 vzorků) a u kompletních krmiv pro selata ČOS (5 záchyťů). V roce 2014 při cílené kontrole nevyhovělo 4,7 % odebraných vzorků.

Vzhledem k rostoucímu zájmu spotřebitelů o informace o bezpečnosti a jakosti krmiv pro zvířata neurčená k produkci potravin (Pet Food) bylo v roce 2014 do spektra cílených kontrol nově zařazeno ověřování deklarace použitých zpracovaných živočišných bílkovin. Prověřeno bylo 14 vzorků krmiv pro psy a kočky, přiložené deklaraci nevyhověly 4 vzorky (28,6 %).

Při monitoringu krmiv bylo v roce 2014 odebráno 70 vzorků vyrobených krmných surovin a směsí pro zjištění hladin sledovaných mykotoxinů, žádné povolené ani směrné hodnoty nebyly překročeny.

Počty vyhovujících a nevyhovujících vzorků, odebraných při úředních kontrolách krmiv

1.3. Evidence krmivářských provozů

V registračním systému ÚKZÚZ bylo k 31. 12. 2014 evidováno 18 765 subjektů, které požádaly o registraci krmivářských provozů pro činnost výroba, uvádění do oběhu, prvovýroba nebo doprava krmiv. V převážné většině se jedná o fyzické osoby – 14 598 subjektů, právnické osoby – 4 163 subjektů a 4 zahraniční právní subjekty, které mají v ČR registrovaný provoz. Celkem bylo u těchto subjektů k tomuto datu evidováno 31 789 provozů, z toho schválených bylo 334 a registrovaných provozů 1757, zbyvajících 29 698 jsou provozování zemědělské prvovýroby a dopravci krmiv. V roce 2014 bylo nově schváleno 20 a registrováno 545 provozů. Změny v evidenci byly provedeny u 4 schválených a 404 registrovaných provozů. Z evidence bylo vyjmuto 367 provozů (z toho 7 schválených a 360 registrovaných).

Převážná většina nově registrovaných provozů jsou provozování zemědělské prvovýroby a dopravců. Přetrvává trend mírného nárůstu provozů výrobců a dodavatelů krmiv pro zvířata v zájmovém chovu. Pokles schválených a registrovaných provozů ustává a meziročně se téměř nemění. Totéž se týká i výrobců krmných surovin.

Přehled specifikací činností v registrovaných nebo schválených krmivářských provozech

Stav k 31. 12. 2014

2014	Schválení	Registrovaní	Celkem
Výrobci krmných surovin	7	269	276
Výrobci doplňkových látek	6	6	12
Výrobci premixů	22	5	27
Výrobci krmných směsí	110	209	319
Faremní výroba krmiv pouze pro vlastní chov	0	433	433
Mobilní výroby	0	63	63
Zemědělská prvovýroba – všeobecně	0	28483	28483
Dovozci krmiv	85	166	251
Dodavatelé krmiv	215	987	1202
Distributoři	128	525	653
Doprovazci krmiv	0	1084	1084
Uvádění na trh – krmné suroviny	0	1285	1285
Uvádění na trh – krmné směsi	185	801	986
Uvádění na trh – doplňkové látky	173	144	317
Uvádění na trh - premixy	159	89	248

Pozn.: V rámci jednoho provozu může být prováděno současně i více činností

Přehled provedených registrací za rok 2014

Registrace	Schválené provozování	Registrované provozování	Prvovýroba	Celkem
Nové registrace	20	124	421	565
Změna registrace	4	106	298	408
Zrušení registrace	7	44	316	367

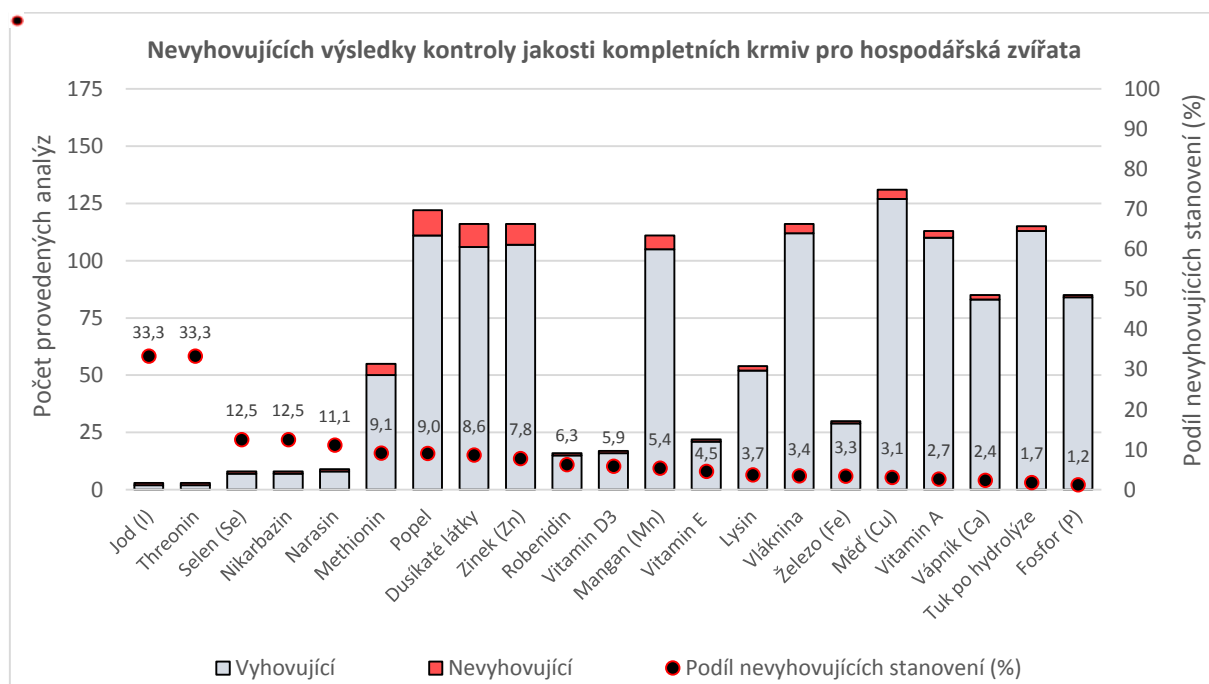
1.4. Případy porušení právních předpisů

V provozech bylo inspektory zjištěno celkem 78 závad, což odpovídá zjištění nedostatku u přibližně 3,7 % provedených úředních kontrol. Ve srovnání s rokem 2013 se jedná o mírný pokles přibližně o 0,3 %. Zvláštní opatření k porušenému legislativnímu požadavku bylo uloženo v 67 případech. K zahájení sankčního správního řízení bylo odesláno 34 podnětů. Výše pravomocně uložených pokut za rok 2014 činila 278.000,- Kč. Provozovatelé nejčastěji porušili obecné požadavky na bezpečnost krmiv ve smyslu čl. 4 odst. 1 a čl. 11 odst. 1 písm. a) Nařízení EP a Rady č. 767/2009, čl. 1 Nařízení Komise č. 574/2011 (např. nedodržení deklarovaného složení krmiva, porušení stanovených limitů pro doplňkové látky při výrobě a uvádění krmiv do oběhu, překročení povolených limitů obsahu nežádoucích látek a produktů v krmivech, použití doplňkových látek v rozporu s jejich povolením aj.).

2. Výsledky analýz krmiv odebraných v rámci běžné kontroly

2.1. Kompletní krmné směsi pro hospodářská zvířata

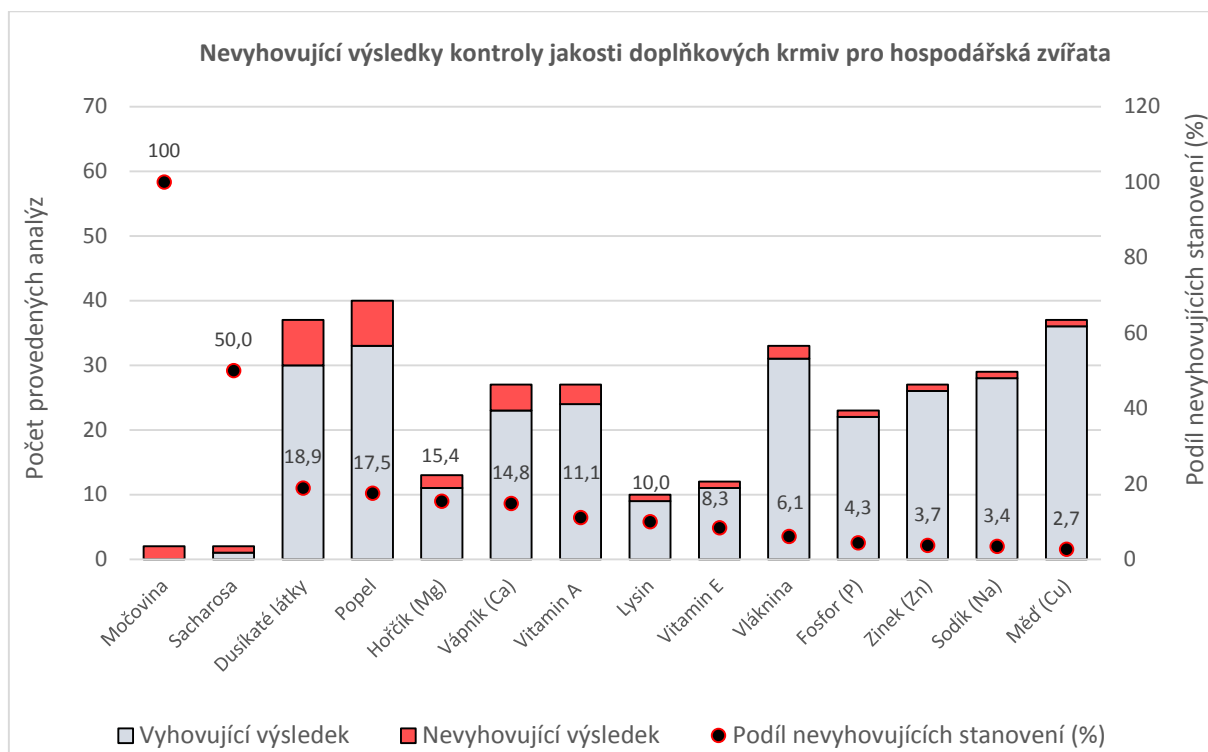
V rámci kontroly deklarace kompletních krmných směsí pro hospodářská zvířata bylo odebráno 146 vzorků, nevyhovujících vzorků bylo zjištěno 30 (20,5 %). Celkem bylo provedeno 2487 laboratorních stanovení sledovaných parametrů, z toho 68 stanovení nevyhovělo (2,7 %). Nejčastějšími závadami bylo nedodržení obsahu hrubého popela (11 případů), hrubého proteinu (10 x) a zinku (9 x). V relativním měřítku se nejčastěji vyskytla závada nedodržení deklarovaného obsahu jodu a threoninu (33,3 %).

2.2. Doplňkové krmné směsi pro hospodářská zvířata

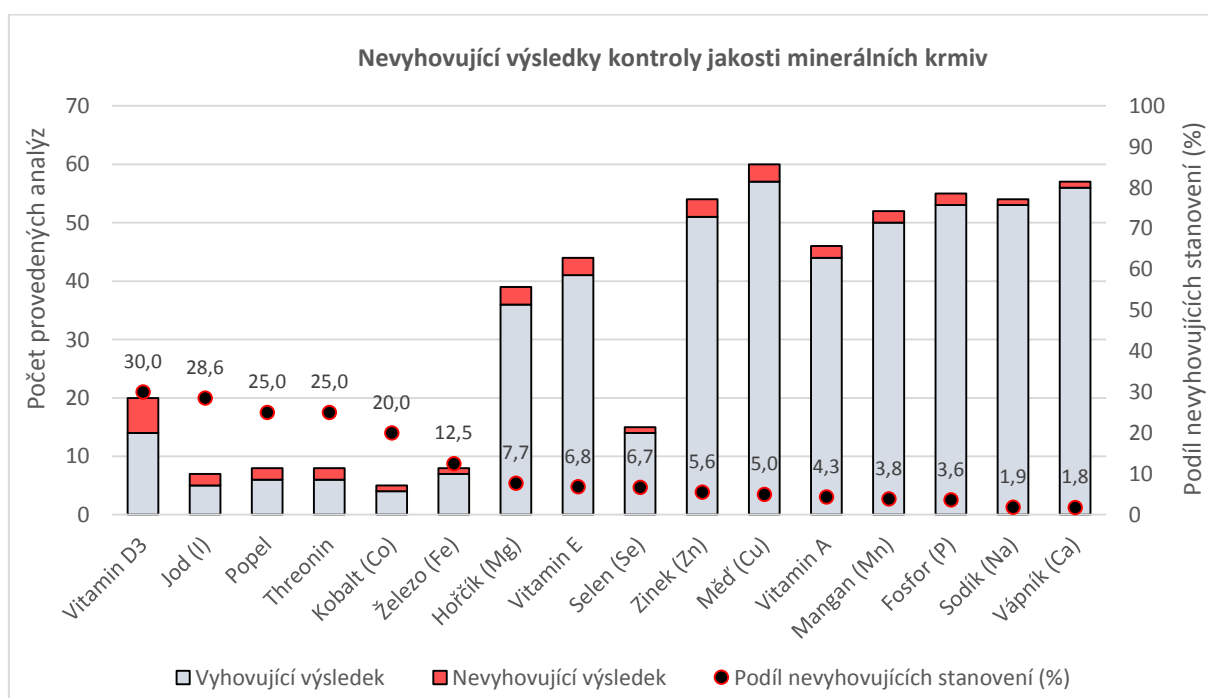
Inspektory bylo odebráno 71 vzorků, z nichž nevyhovujících bylo 15 vzorků (21,1 %). Z celkového počtu 888 provedených stanovení sledovaných parametrů výsledek nevyhověl u 34 stanovení (3,8 %). Nejčastějšími závadami bylo nedodržení obsahu hrubého popela a

hrubého proteinu (7 x). V relativním měřítku se nejčastěji vyskytla závada nevyhovujícího obsahu močoviny (oba 2 analyzované vzorky).

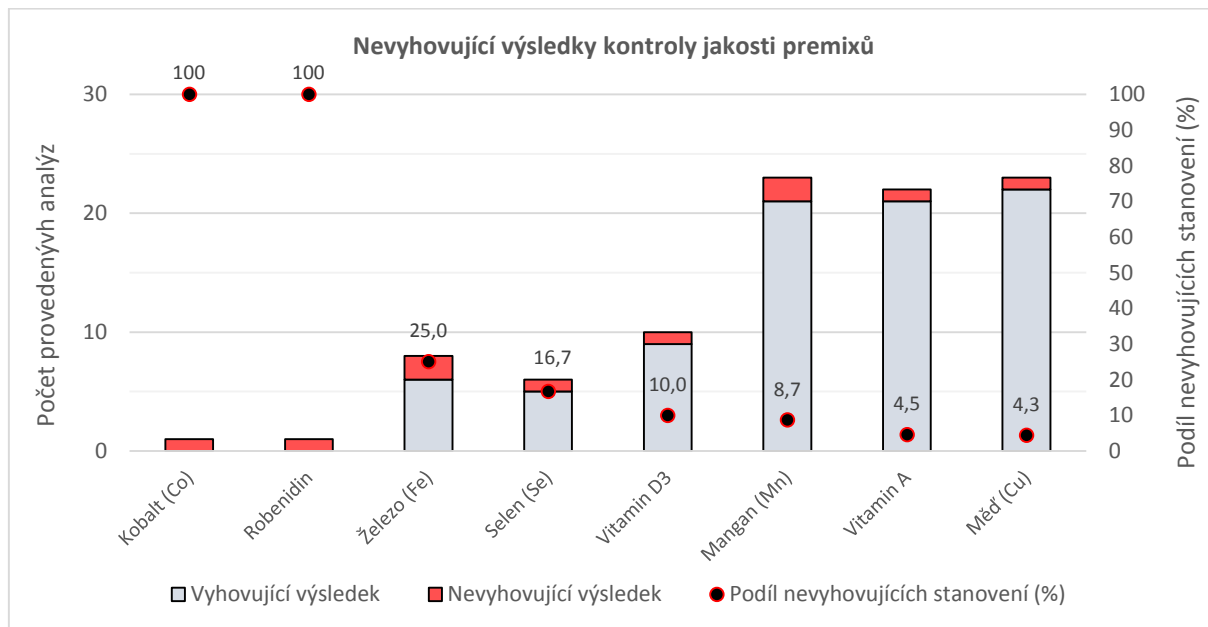
2.3. Minerální krmné směsi

Prověřeno bylo 64 vzorků minerálních krmiv s podílem 13 nevyhovujících (20,3 %). Celkem 1107 provedených stanovení analytů odhalilo závadu v 35 případech (3,2 %). Nejčastěji nebyl dodržen deklarovaný obsah vitamínu D3 (6 x), tento nedostatek byl zjištěn ve 30 % stanovení.

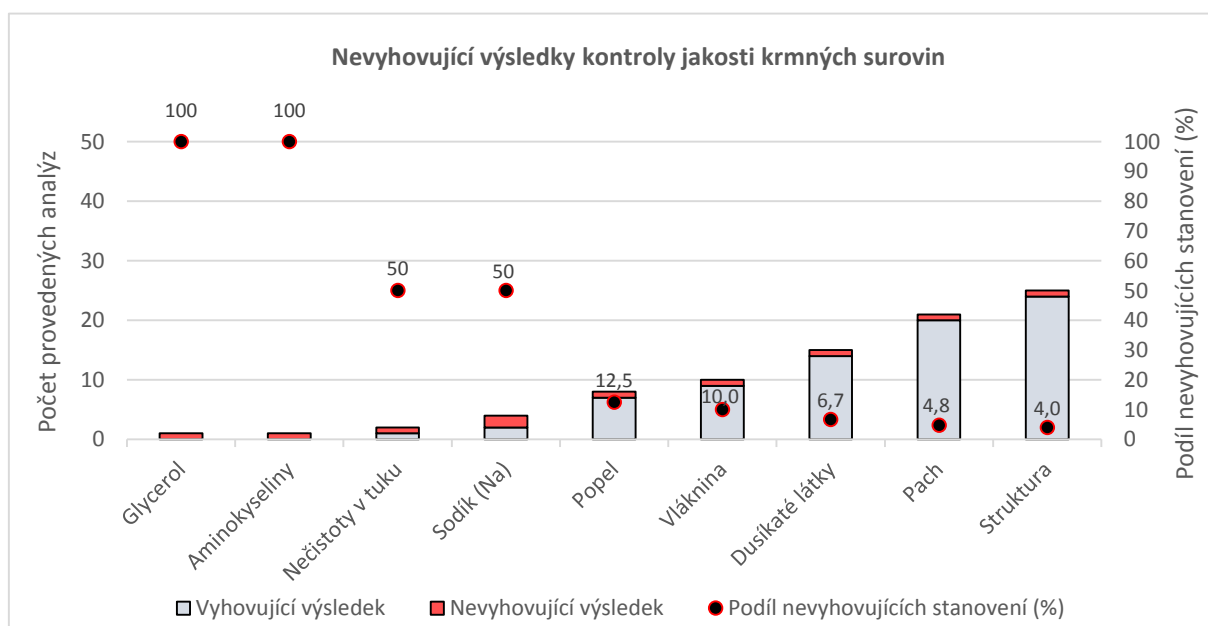
2.4. Premixy a doplňkové látky

Analyzováno bylo 30 vzorků premixů a DL, jako nevyhovující byly hodnoceny 3 vzorky (10 %). Bylo provedeno 347 stanovení sledovaných parametrů, z nichž 10 výsledků bylo nevyhovujících (2,9 %). Nejčastěji nebyla dodržena deklarace obsahu manganu a železa (2 x). V relativním měřítku byly nejčastějšími nevyhovujícími parametry obsah kobaltu a robenidinu (100 %), avšak pouze po jednom provedeném stanovení.

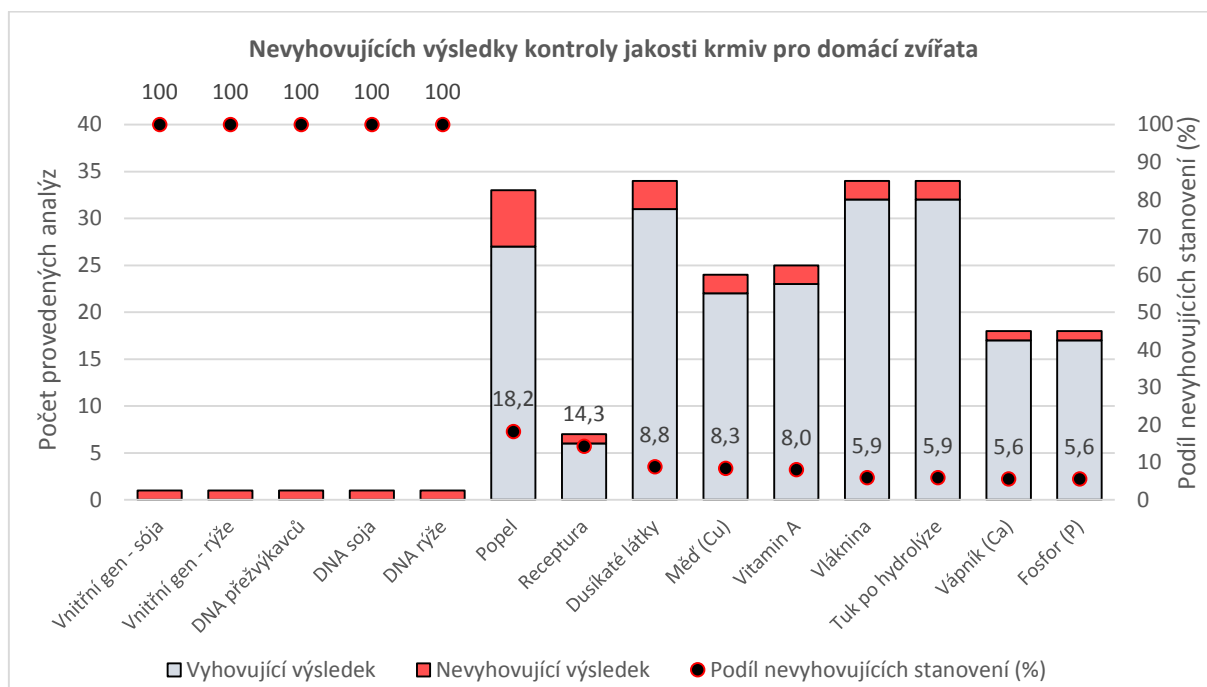
2.5. Krmné suroviny

Inspektoři odebrali v rámci kontroly 29 vzorků krmných surovin, z nichž 4 byly nevyhovující (13,8 %). Analyzováno bylo celkem 283 parametrů. Pouze sodík byl chybně dávkován ve 2 případech, jiné závady deklarace se neopakovaly.

2.6. Krmiva pro domácí zvířata

Analýzou bylo prověřeno 40 vzorků kompletních a doplňkových krmiv pro domácí zvířata (Pet Food). Jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 10 vzorků kompletních a 1 vzorek doplňkových směsí. Výsledky poskytlo celkem 585 stanovení sledovaných parametrů jakosti krmiv, z toho 25 nevyhovělo (4,3 %). Nejčastější závadou bylo nedodržení deklarace hrubého popela (6 x) a hrubého proteinu (3 x).

3. Výsledky analýz krmiv odebraných v rámci cílené kontroly a monitoringu

V roce 2014 prováděl Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský sledování cizorodých zakázaných a nežádoucích látek a produktů v krmivech na základě zjištění v předchozích letech, doporučení Komise k monitoringu a podle dalších právních předpisů. Vzorky odebírali pracovníci odboru zemědělské inspekce a analyzovány byly v akreditovaných laboratořích ústavu nebo smluvních laboratořích.

Sledování bylo rozděleno do čtyř hlavních částí:

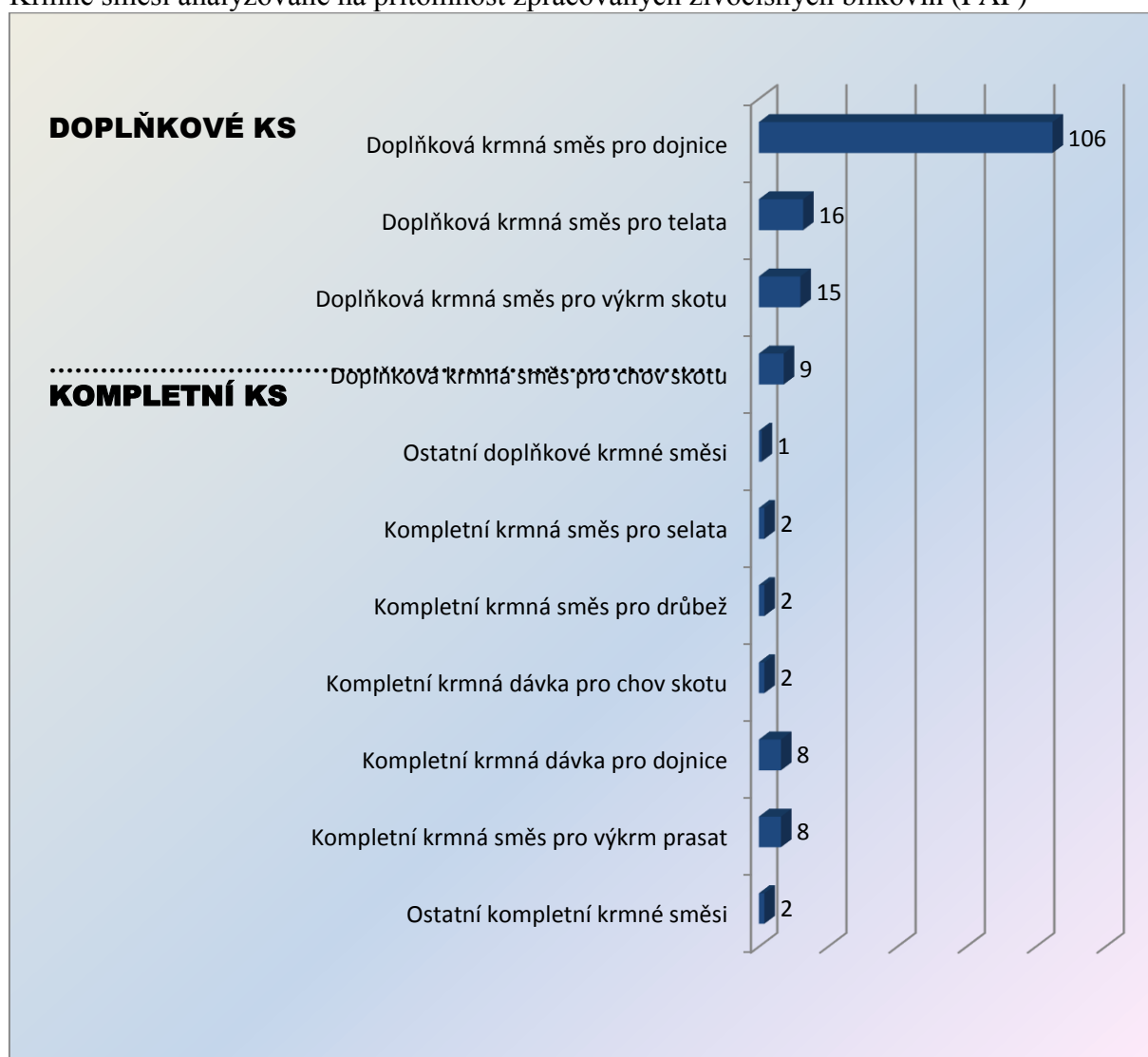
- Sledování výskytu zakázaných látek a produktů v krmivech
- Sledování výskytu nežádoucích látek a produktů v krmivech
- Sledování správného používání doplňkových látek v krmivech
- Sledování dalších problematik, týkajících se bezpečnosti a kvality krmiv

3.1. Sledování zakázaných látek

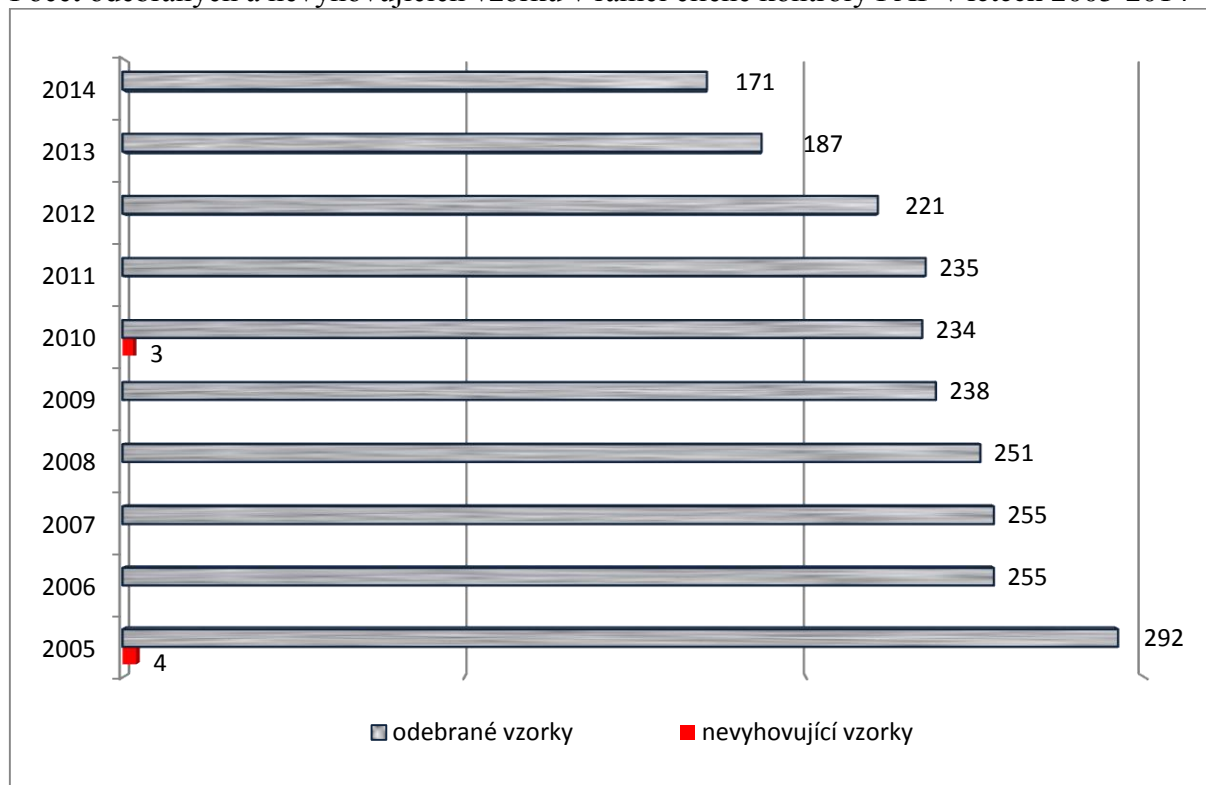
3.1.1. Cílená kontrola přítomnosti zpracovaných živočišných bílkovin v krmivech

Kontrola je zaměřená na možnou kontaminaci krmiv zpracovanými živočišnými bílkovinami (PAP). V roce 2014 bylo takto prověřeno 171 vzorků převážně doplňkových krmných směsí. Přítomnost nepovolených zpracovaných živočišných bílkovin nebyla v žádném vzorku zjištěna.

Krmné směsi analyzované na přítomnost zpracovaných živočišných bílkovin (PAP)

Počet odebraných a nevyhovujících vzorků v rámci cílené kontroly PAP v letech 2005-2014

3.1.2. Cílená kontrola rybí moučky na přítomnost tkání suchozemských živočichů

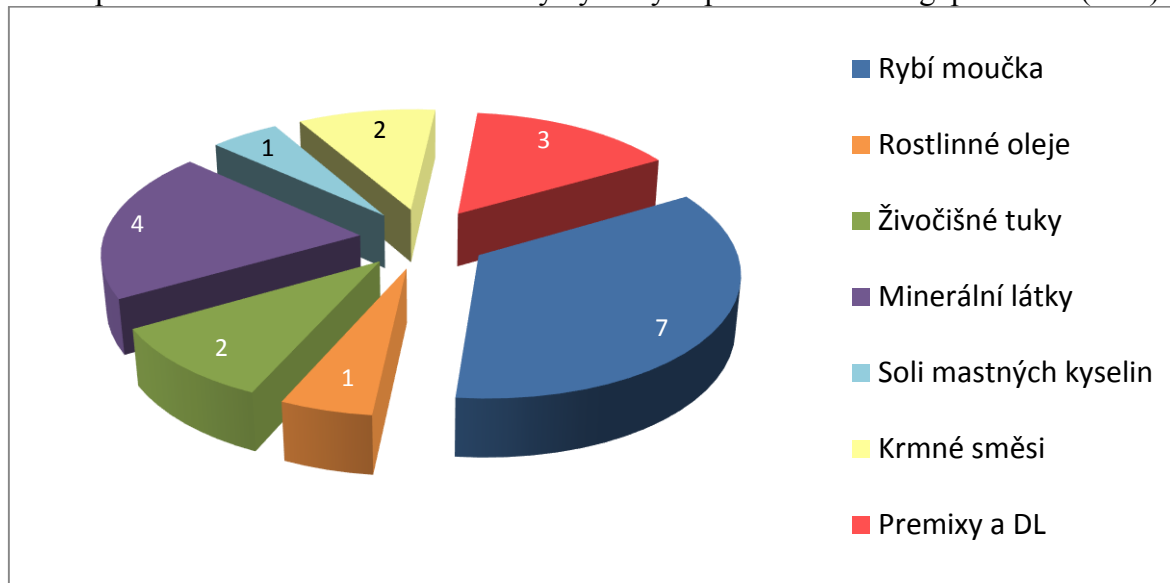
Cílem kontroly je zachytit přítomnost tkání suchozemských živočichů v rybí moučce, zvláště v souvislosti s povolením používat rybí moučku do mléčných krmných směsí pro přežvýkavce. Mikroskopicky a akreditovanou metodou RT – PCR bylo prověřeno 31 vzorků rybí moučky. V žádném analyzovaném vzorku nebyla zjištěna přítomnost tkání suchozemských živočichů.

3.2. Sledování nežádoucích látek

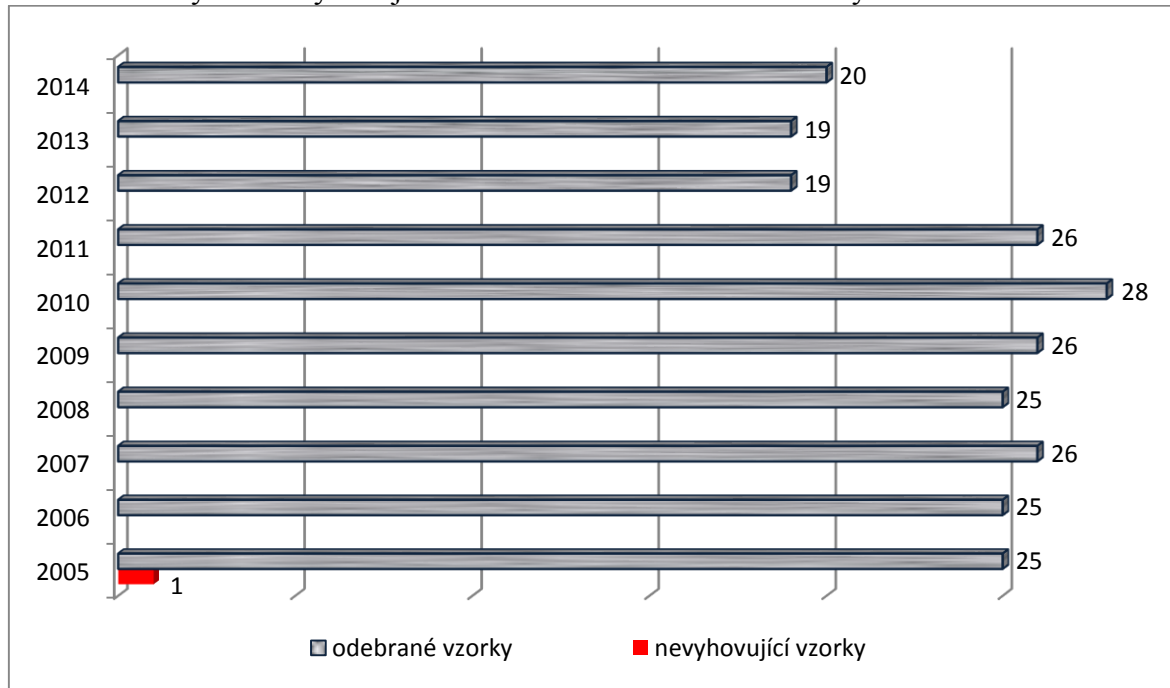
3.2.1. Monitoring vybraných perzistentních organických polutantů (POP)

V rámci kontroly bylo analyzováno 20 vzorků krmiv a krmných surovin, žádný vzorek nebyl vyhodnocen jako nevyhovující. PCB byly sledovány zároveň s dioxiny, aby bylo možné posoudit expozici zvířete všem těmto toxinům. Naměřené hodnoty byly velmi nízké, obvykle pod mezí detekce 0,5 µg. Pro PCB dosud nebyly stanoveny prahové hodnoty.

Zastoupení vzorků v rámci cílené kontroly vybraných perzistentních org. polutantů (POP)

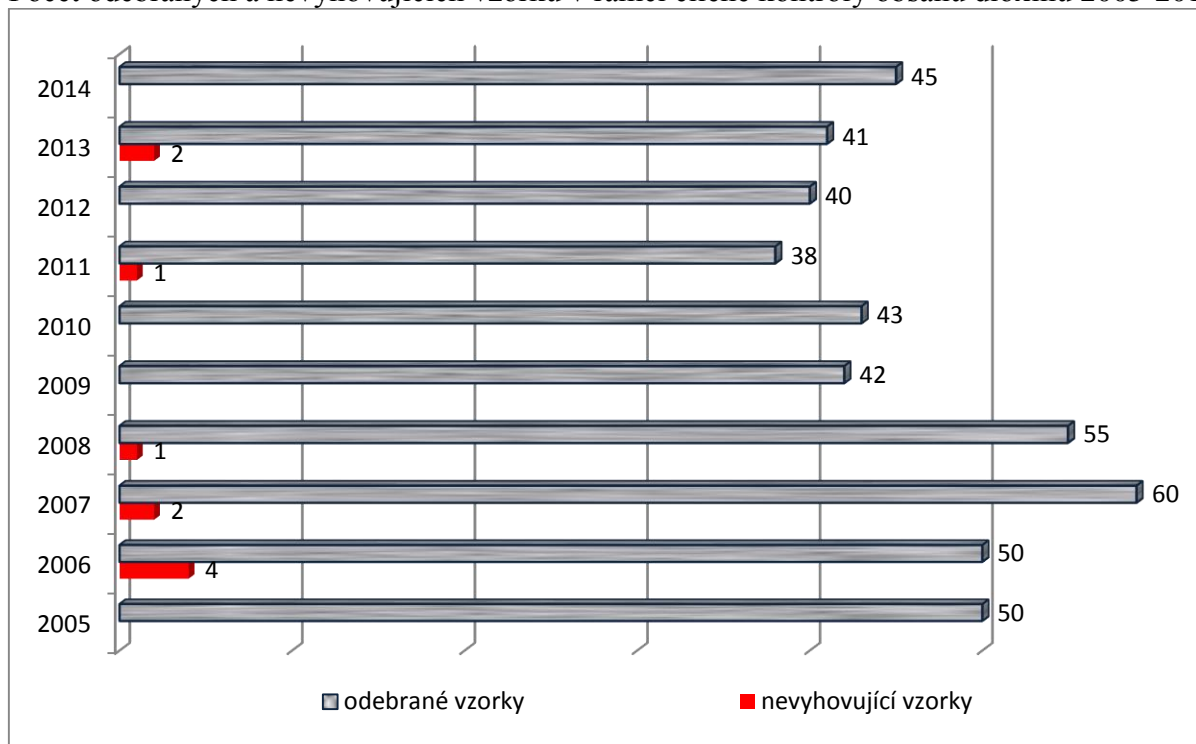
Počet odebraných a nevyhovujících vzorků v rámci cílené kontroly POP v letech 2005-2014

3.2.2. Cílená kontrola dioxinů, furanů a PCB dioxinového typu

V rámci cílené kontroly bylo analyzováno celkem 45 vzorků, zejména rybí moučka, mastné kyseliny, premixy a doplňkové látky. Stanovené limity se pohybují od 0,75 do 6 ng WHO-TEQ/kg podle druhu krmiva pro dioxiny a od 1,25 do 24 ng WHO-TEQ/kg podle druhu krmiva pro sumu dioxinů a PCB. Všechny analyzované vzorky byly vyhovující.

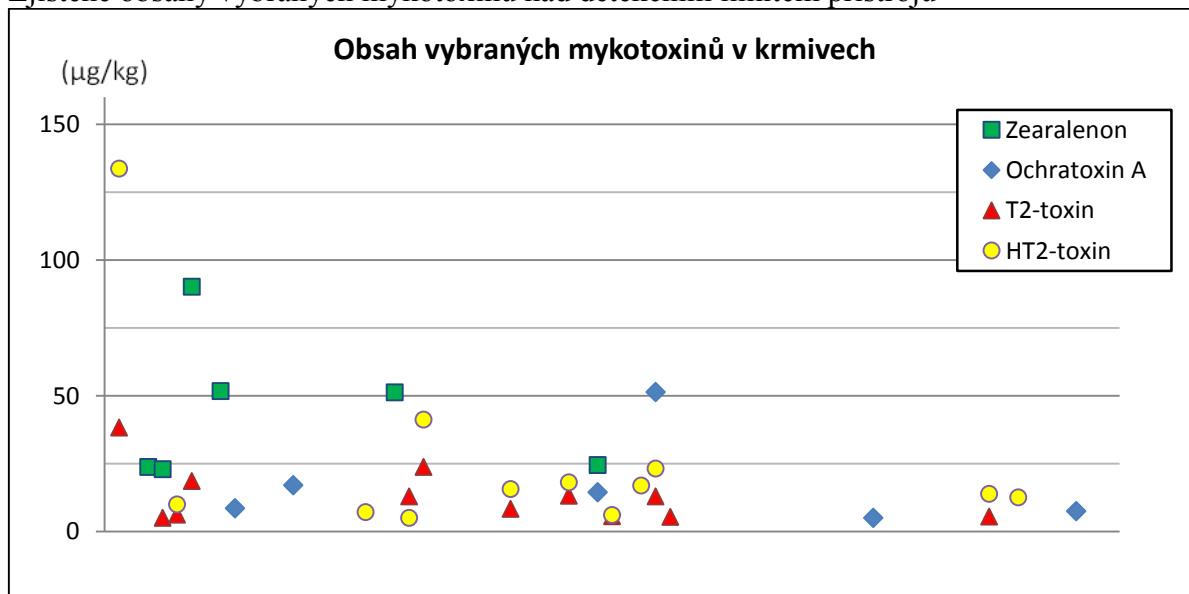
Počet odebraných a nevyhovujících vzorků v rámci cílené kontroly obsahu dioxinů 2005-2014

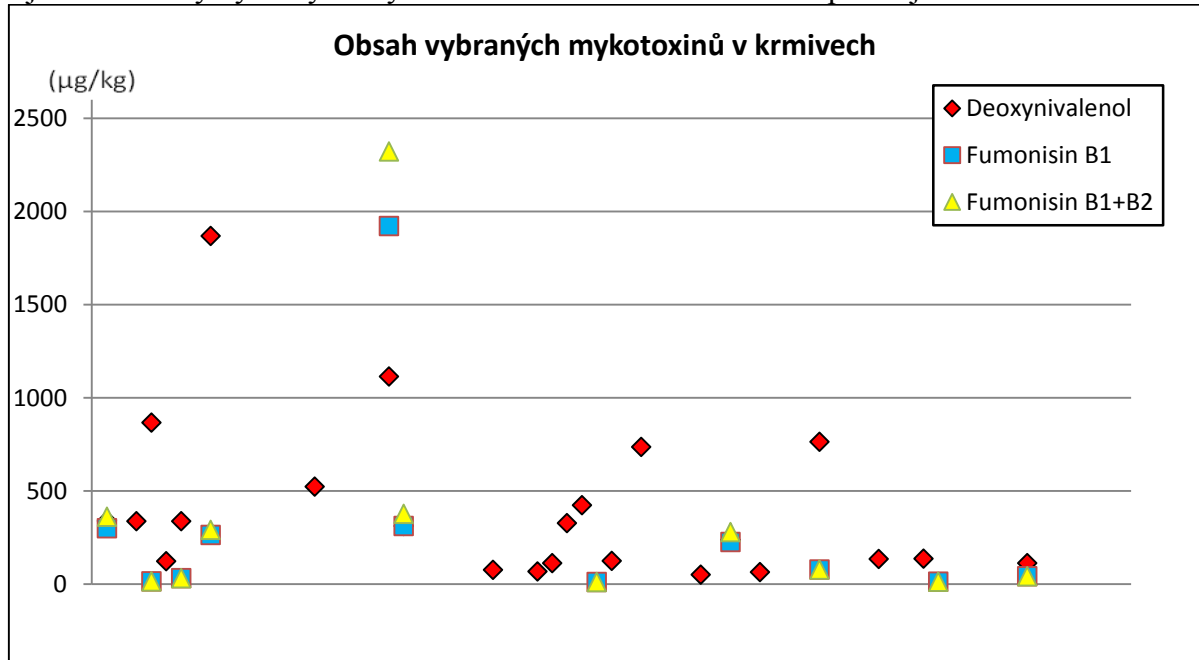
3.2.3. Monitoring mykotoxinů

V rámci této kontroly se zjišťuje přítomnost aflatoxinů B1, B2, G1 a G2, zearalenonu, ochratoxinu A, fumonisinů B1 a B2, deoxynivalenolu, T2 a HT2 toxinu, beauvericinu, enniatinů A, A1, B, B1 a nivalenolu. Bylo odebráno 70 vzorků krmiv a krmných surovin. Většina zjištěných hodnot, včetně všech provedených analýz aflatoxinů, beauvericinu, enniatiny a nivalenolu, byla na nejnižší úrovni detekce analytu. Žádný výsledek stanovení mykotoxinů v krmivech nepřekročil maximální povolený limit aflatoxinu B1 ani doporučené směrné hodnoty dalších mykotoxinů.

Zjištěné obsahy vybraných mykotoxinů nad detekčním limitem přístrojů

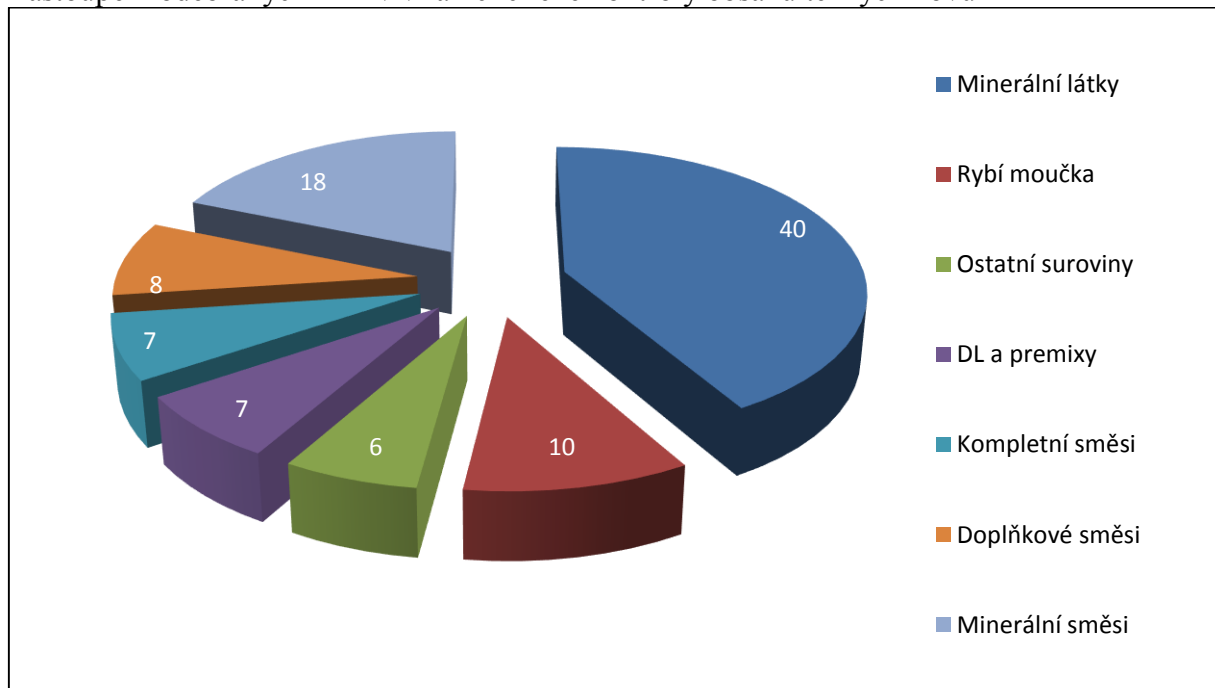
Zjištěné obsahy vybraných mykotoxinů nad detekčním limitem přístrojů

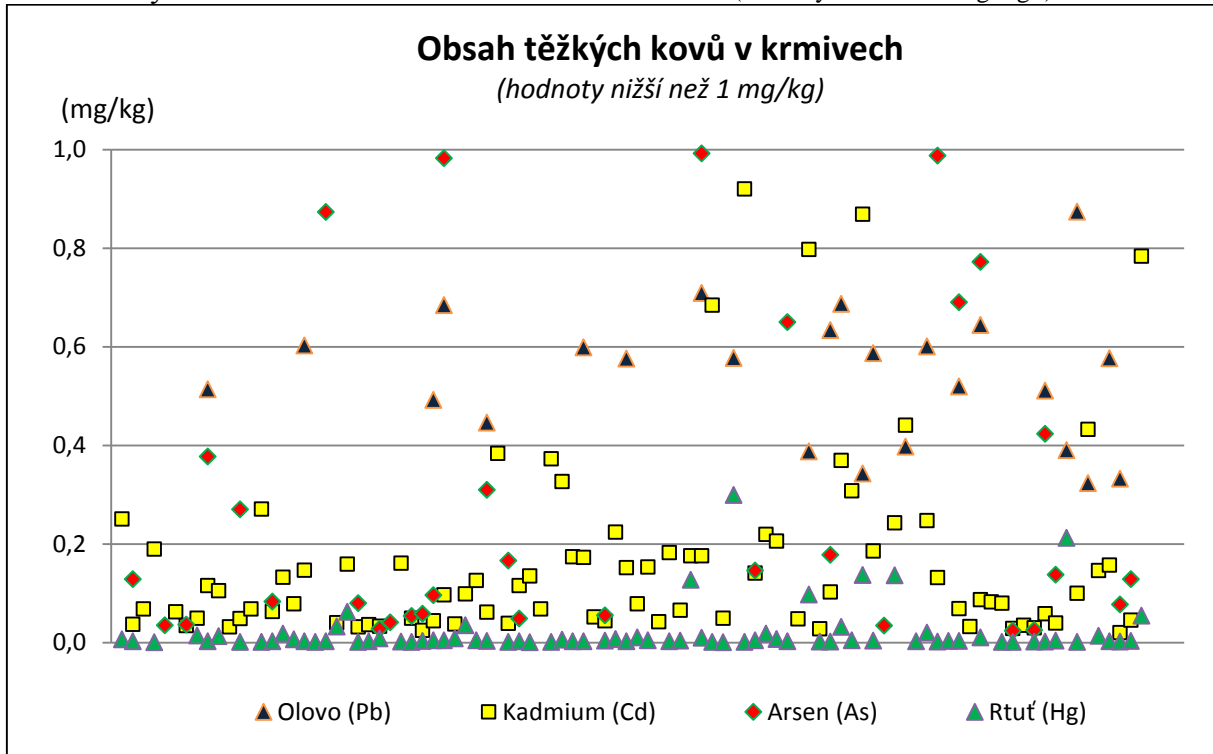
3.2.4. Cílená kontrola přítomnosti těžkých kovů v krmivech

Inspektoři odebrali 96 vzorků krmných surovin pro zjištění nežádoucího obsahu těžkých kovů. Byl sledován obsah olova, kadmia, arsenu a rtuti. U žádného vzorku nebylo zjištěno překročení stanoveného limitu obsahu sledovaných těžkých kovů

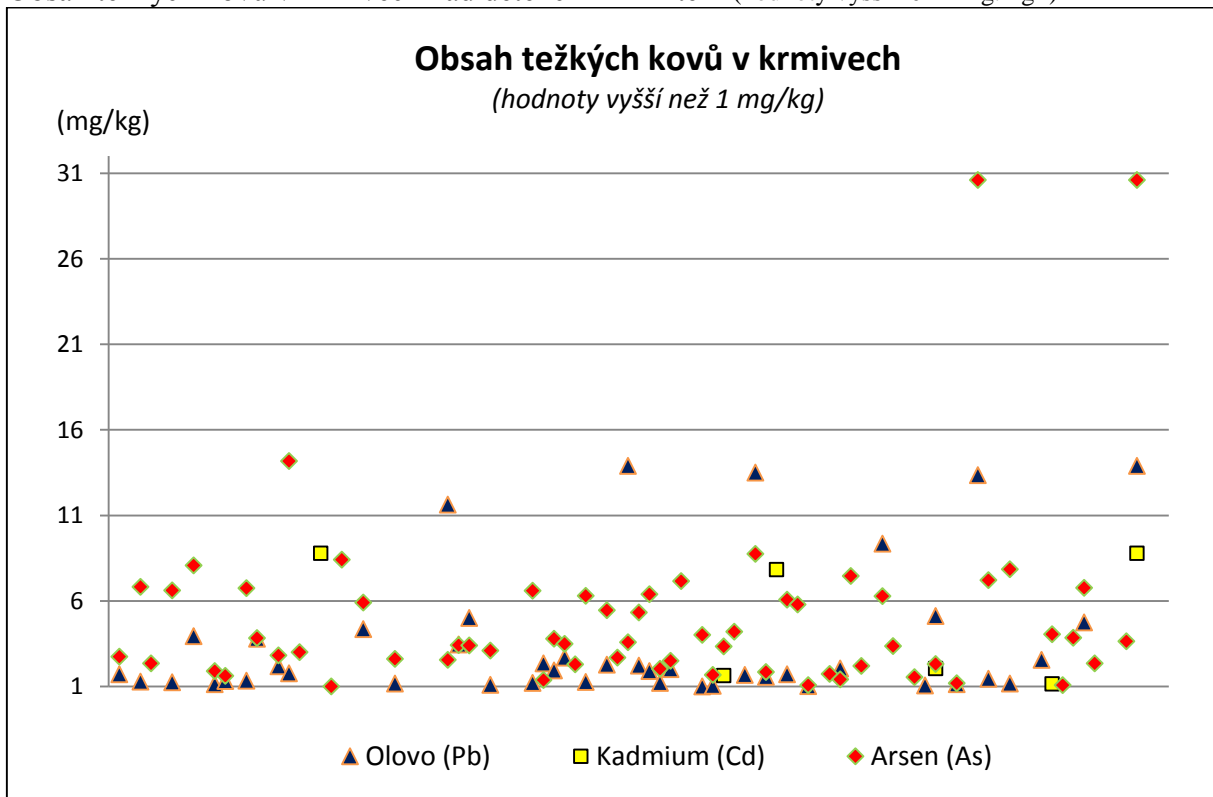
Zastoupení odebraných krmiv v rámci cílené kontroly obsahu těžkých kovů

Obsah těžkých kovů v krmivech nad detekčním limitem (hodnoty nižší než 1 mg. kg⁻¹)

Obsah těžkých kovů v krmivech nad detekčním limitem (hodnoty vyšší než 1 mg. kg⁻¹)

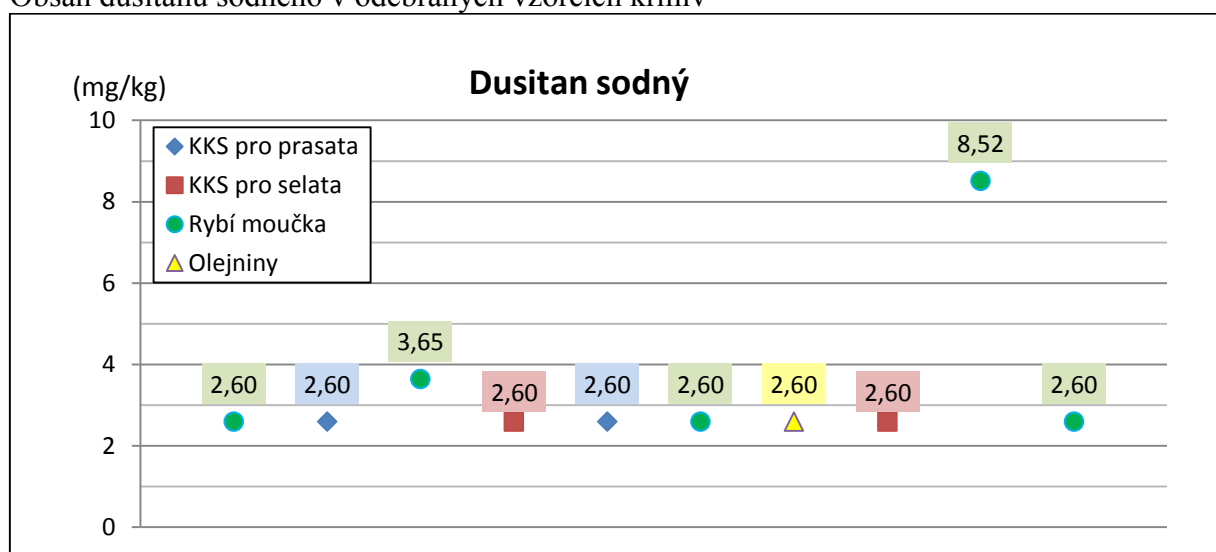
3.2.5. Cílená kontrola přítomnosti dalších nežádoucích látek v krmivech

Tato cílená kontrola zjišťuje obsah dusitanů, fluoridů, vinylthiooxazolidonu, teobrominu a melaminu ve vybraných vzorcích krmiv.

Dusitany

V rámci cílené kontroly bylo odebráno 10 vzorků krmiv pro stanovení obsahu dusitanů. Sleduje se, zda nebylo použito konzervování krmiv dusitany. Všechny vzorky byly vyhodnoceny jako vyhovující. Limit pro dusitany je 15 mg/kg pro krmné směsi nebo 30 mg/kg rybí moučky.

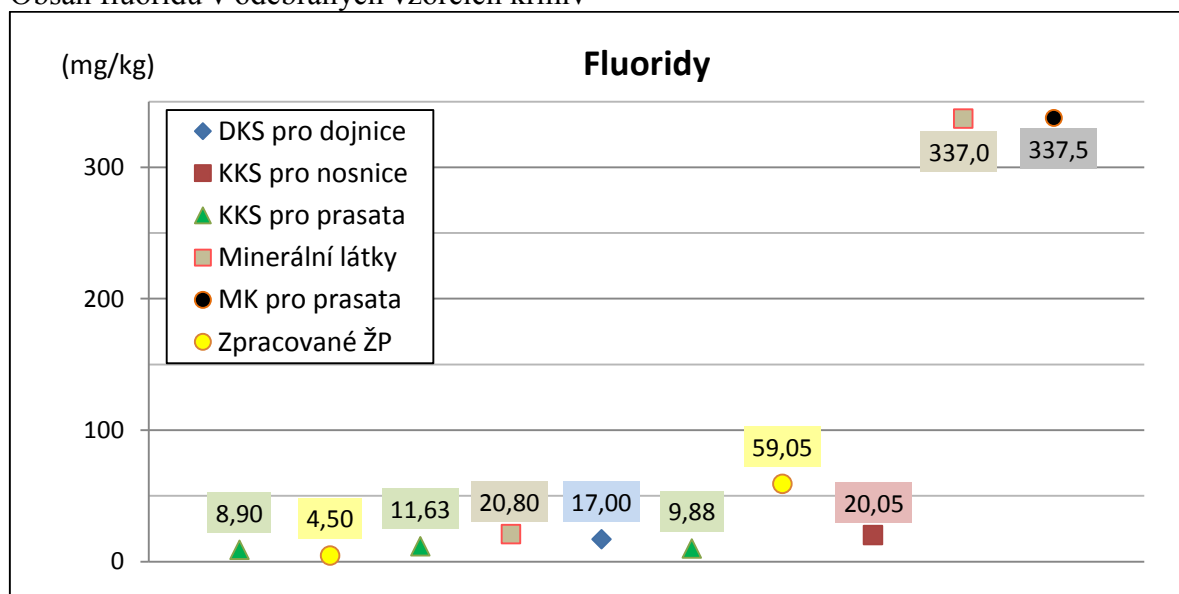
Obsah dusitanu sodného v odebraných vzorcích krmiv

Fluoridy

Bylo odebráno 10 vzorků krmných surovin nebo krmných směsí pro různé druhy hospodářských zvířat za účelem stanovení obsahu fluoridů. Všechny analyzované vzorky vyhověly maximálním povoleným limitům obsahu fluoridů.

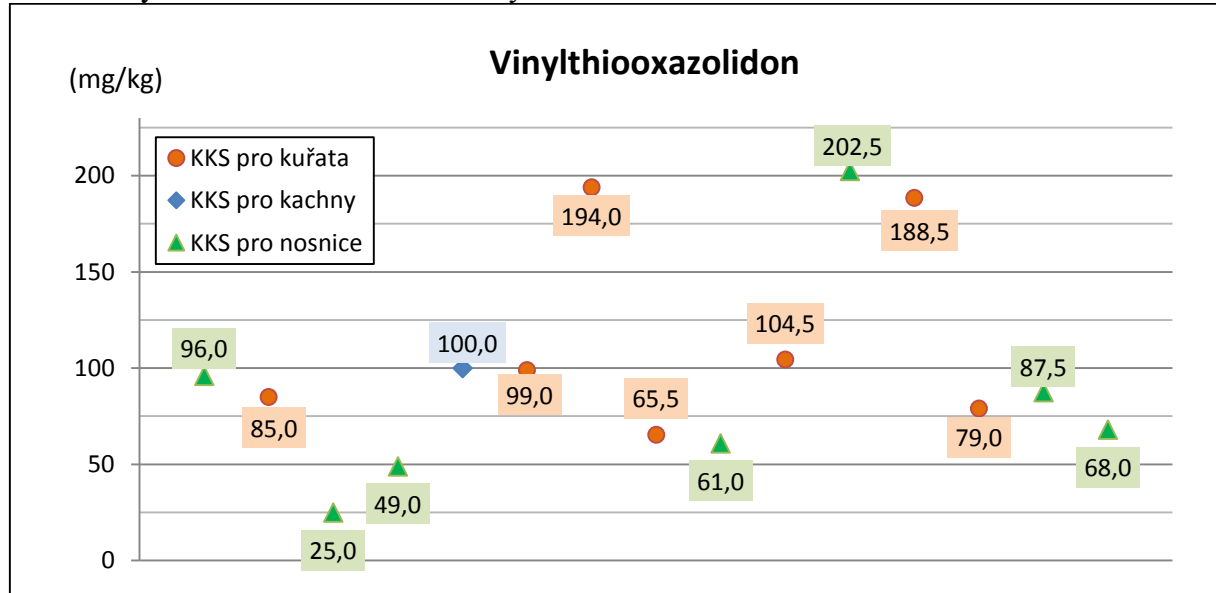
Obsah fluoridů v odebraných vzorcích krmiv

Vinylthiooxazolidon

Vinylthiooxazolidon se vyskytuje v krmivech s obsahem řepky. V 15 vzorcích kompletních směsí pro drůbež bylo zjištěno nejvyšší množství 202,5 mg/kg, limit je 1000 mg/kg, resp. 500 mg/kg v krmivech pro nosnice.

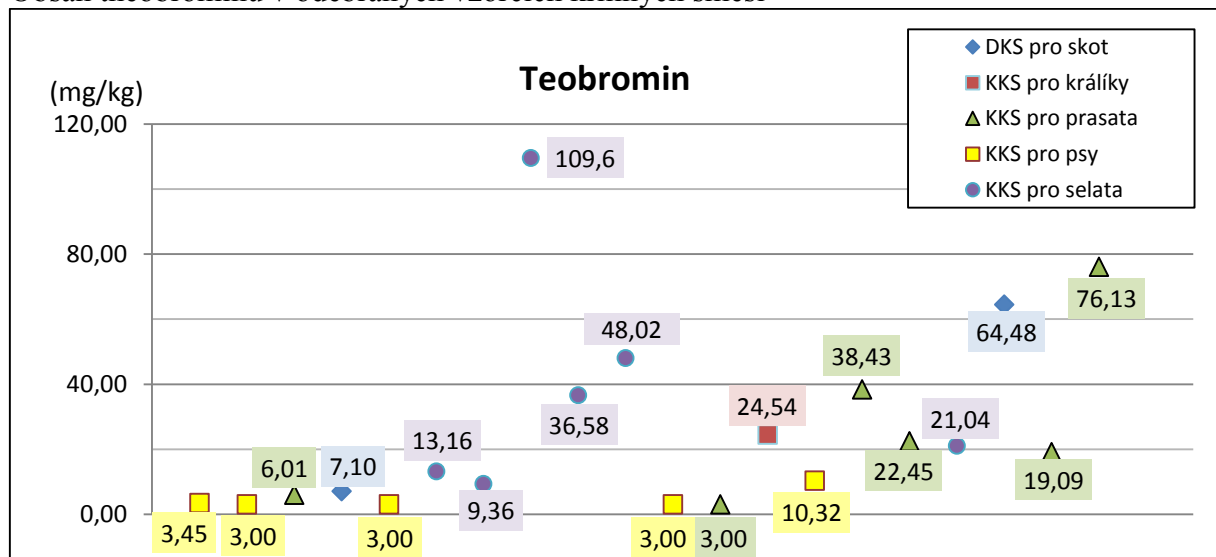
Obsah vinylthiooxazolidonu v odebraných vzorcích krmiv

Teobromin

Sleduje se v krmivech s obsahem kakaových slupek, kaka, čokolády a dalších výrobků z cukrovinek. Bylo odebráno 20 vzorků kompletních a doplňkových krmných směsí. Žádný vzorek krmné směsi nepřekročil maximální povolený limit teobrominu.

Obsah theobrominu v odebraných vzorcích krmných směsí

Melamin

Bylo odebráno 10 vzorků převážně krmných směsí PET food za účelem stanovení obsahu melaminu a kys. kyanurové. Výsledky všech analyzovaných vzorků se pohybovaly na nejnižší úrovni detekčního limitu analytických přístrojů.

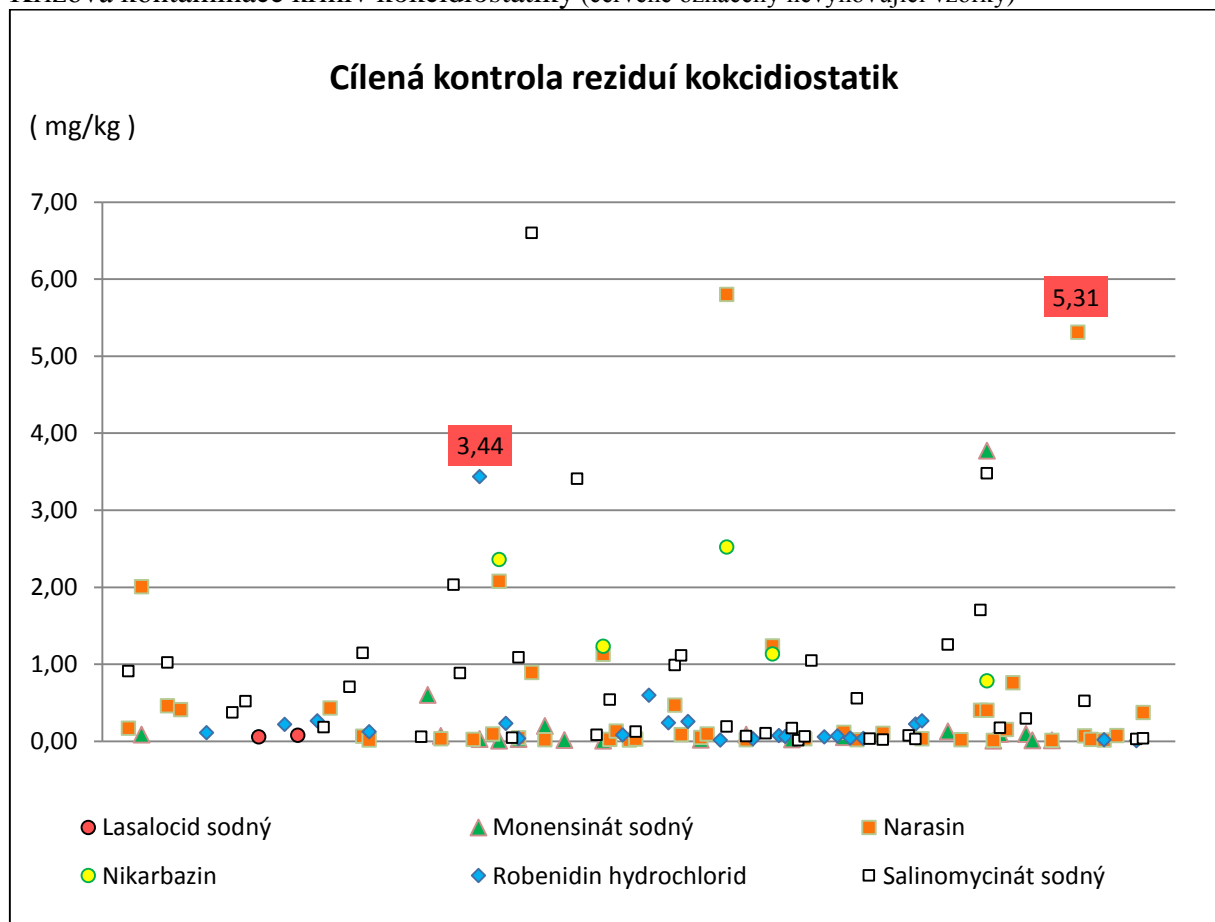
3.3. Sledování správného používání doplňkových látek

3.3.1. Cílená kontrola používání kokcidostatik

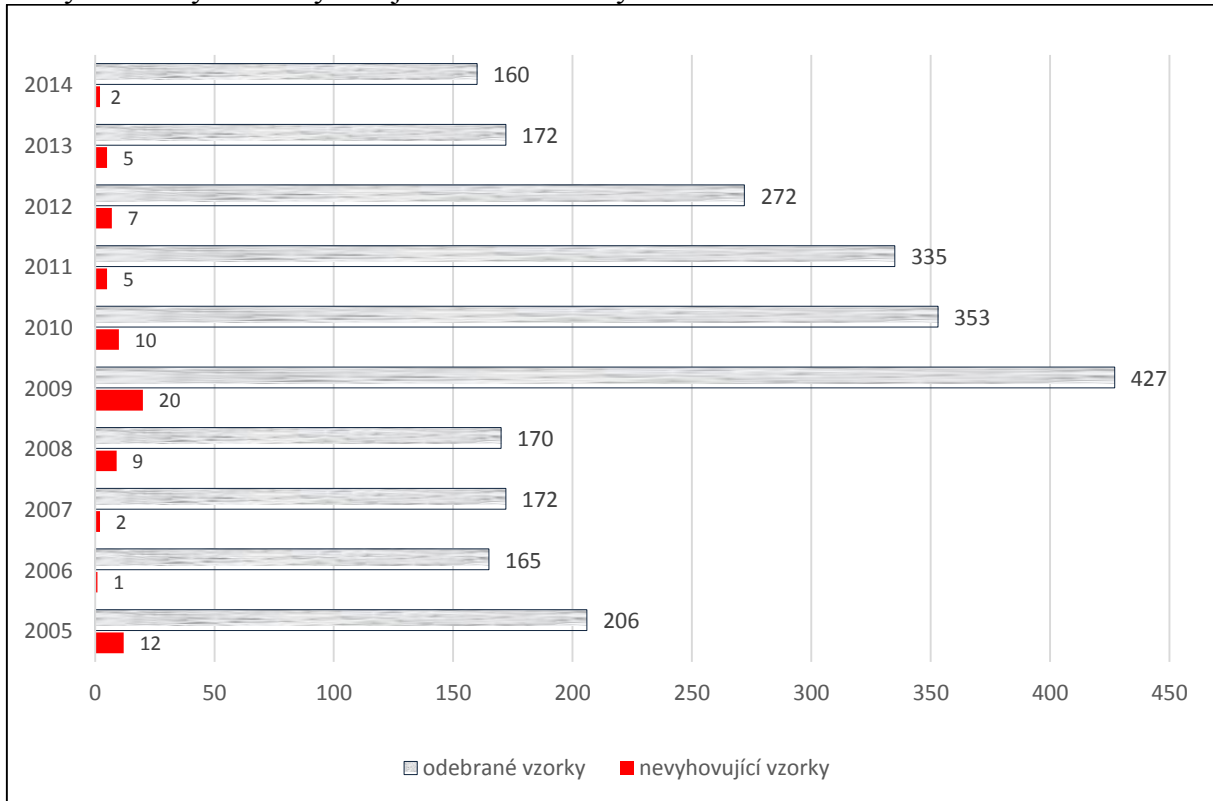
Cílená kontrola ověřuje, zda se doplňkové látky nevyskytují v krmivech pro druhy či kategorie zvířat, pro které nejsou povoleny nebo zda jejich obsah nepřekračuje povolený limit. V rámci kontroly dodržování maximálních povolených limitů nevyhnutelné křížové kontaminace kokcidostatik bylo odebráno celkem 160 vzorků kompletních, doplňkových a minerálních krmných směsí a premixů. Byly zjištěny 2 případy kontaminace krmiv kokcidostatiky (1 x robenidin ve směsi pro užitkové nosnice a 1 x narasin v krmivu pro výkrm prasat). Kontrola dodržování deklarovaného obsahu kokcidostatik vyhodnotila všechny analyzované vzorky jako vyhovující.

V rámci cílené kontroly byly rovněž sledovány reziduální stopy kokcidostatik v krmivu, které bylo zpracováno míchacím zařízením výrobce bezprostředně po použití kokcidostatik. Bylo odebráno 37 vzorků z první míchačky následně vyráběných krmiv, žádný vzorek nebyl nevyhovující pro překročení maximálního limitu nevyhnutelné křížové kontaminace kokcidostatik.

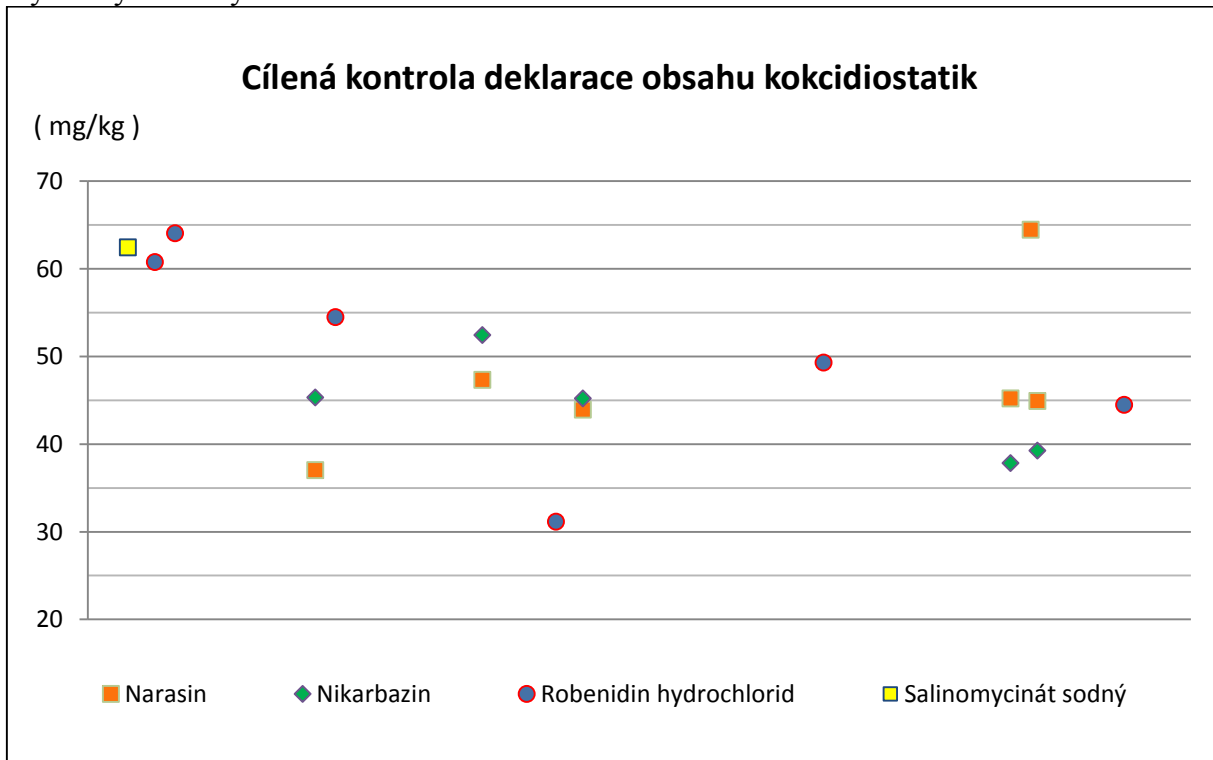
Křížová kontaminace krmiv kokcidostatiky (červeně označeny nevyhovující vzorky)

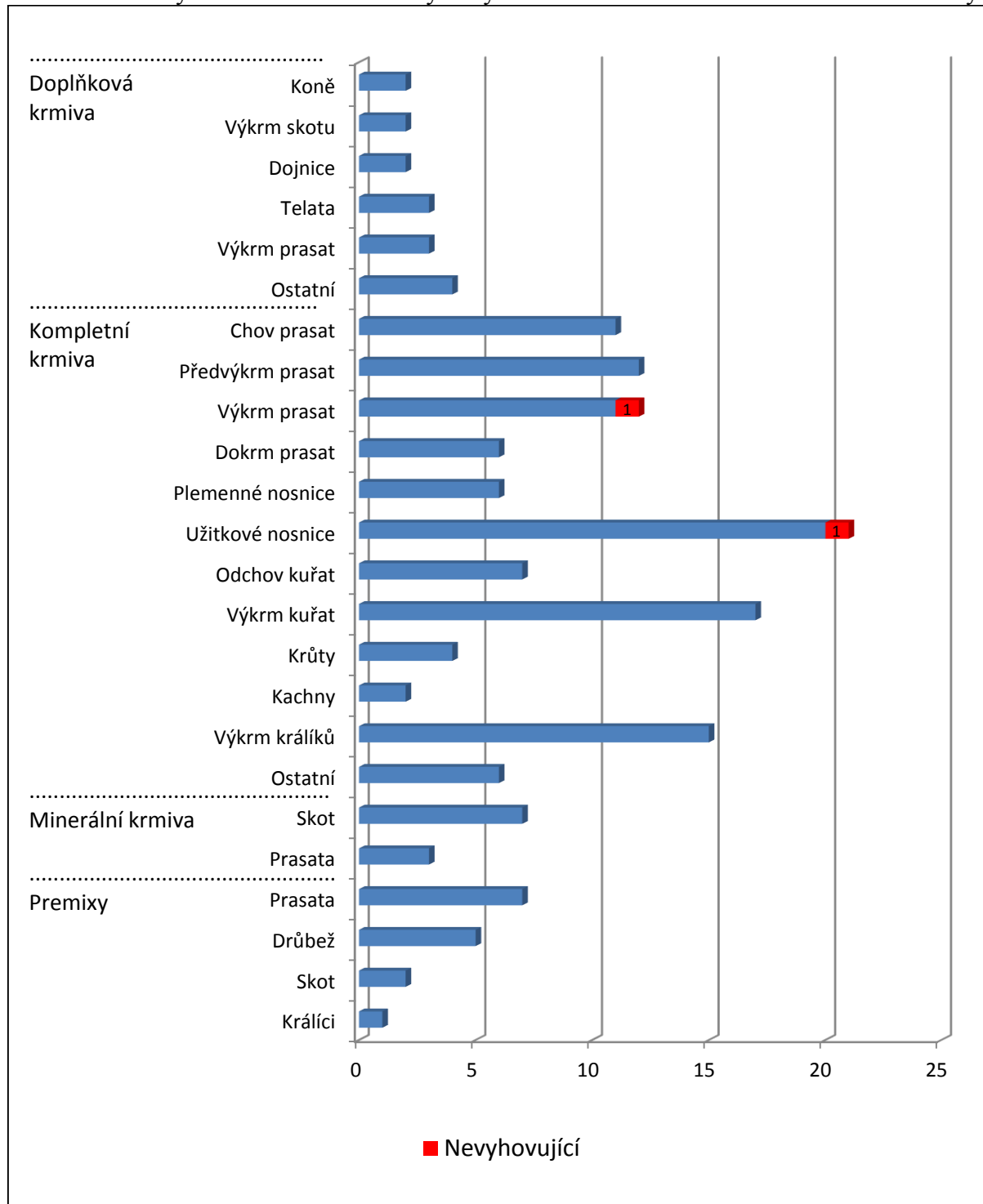
Počty odebraných a nevyhovujících vzorků nevyhnutelné křížové kontaminace kokcidiostatik

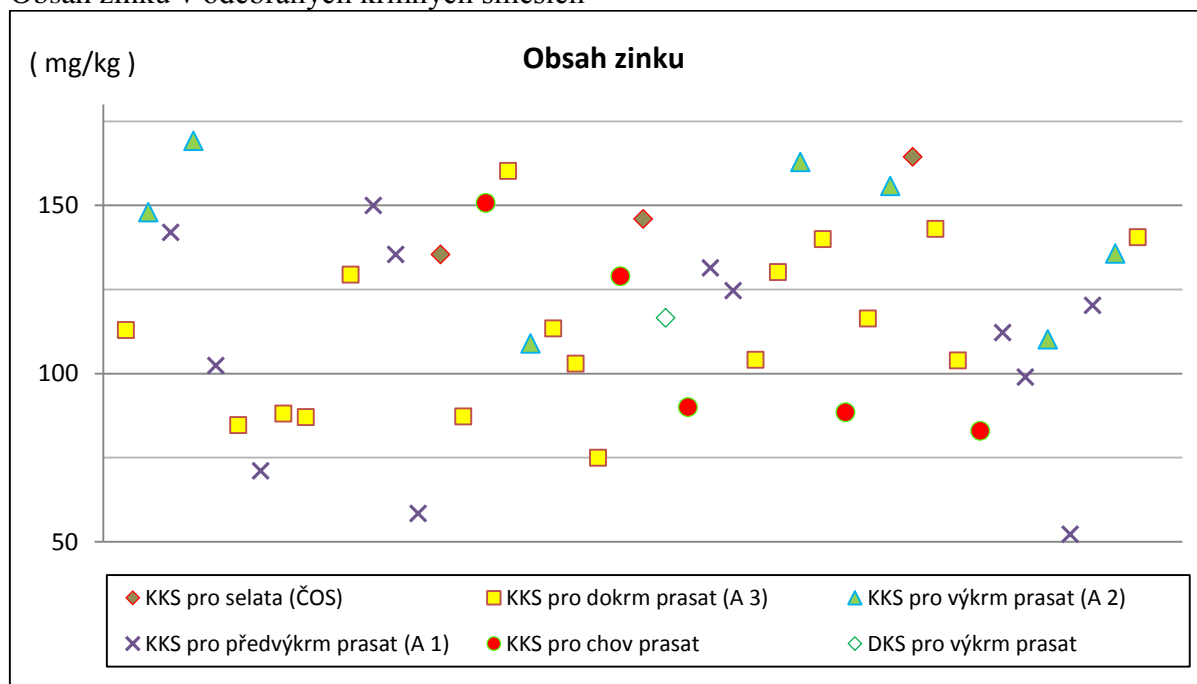
Výsledky kontroly dodržování deklarovaného obsahu kokcidiostatik

Odebrané vzorky krmiv v rámci kontroly nevyhnutelné křížové kontaminace kokcidiostatiky

Obsah zinku v odebraných krmných směsích

Počty odebraných a nevyhovujících vzorků v rámci kontroly obsahu mědi a zinku

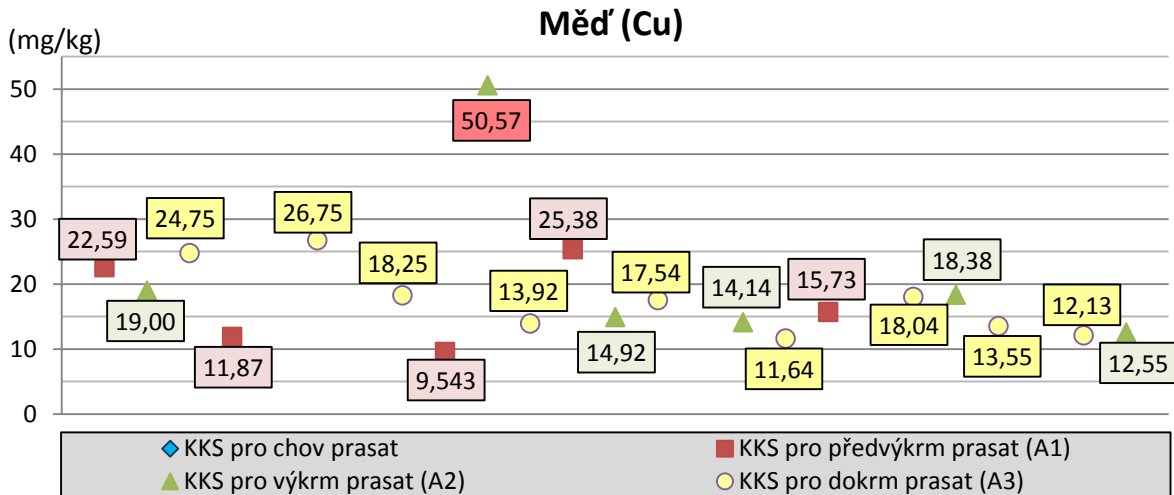

3.3.3. Cílená kontrola dodržování dalších limitů doplňkových látek

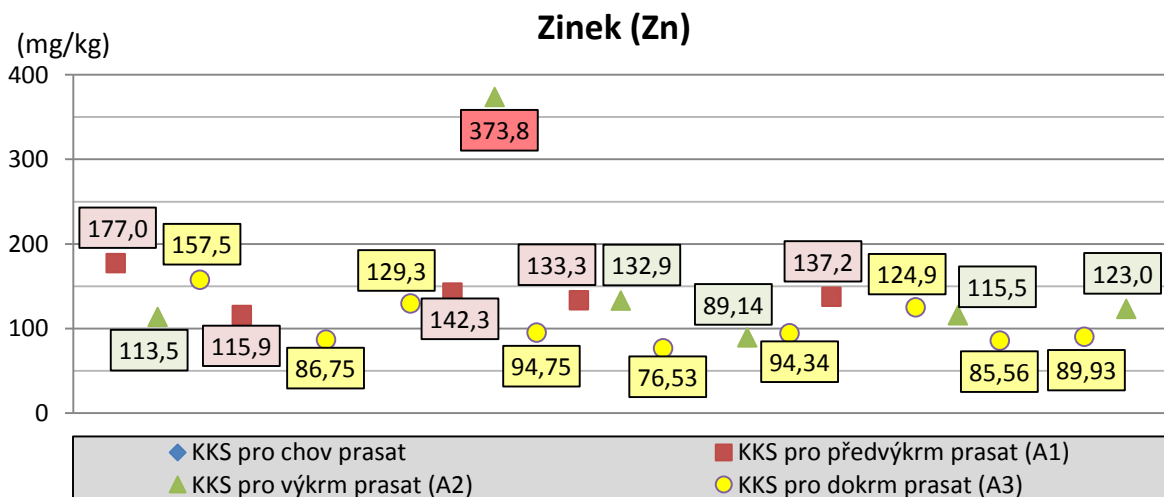
Při této kontrole se sledovalo dodržování maximálních limitů mědi, zinku, manganu, železa, selenu, jódu, vitamínu A a vitamínu D₃. Odebráno bylo 60 vzorků krmných směsí. Převažovaly kompletní krmiva pro výkrm prasat a drůbeže. Překročení limitů sledovaných DL bylo zjištěno u 7 vzorků krmiv.

KRMIVA PRO PRASATA

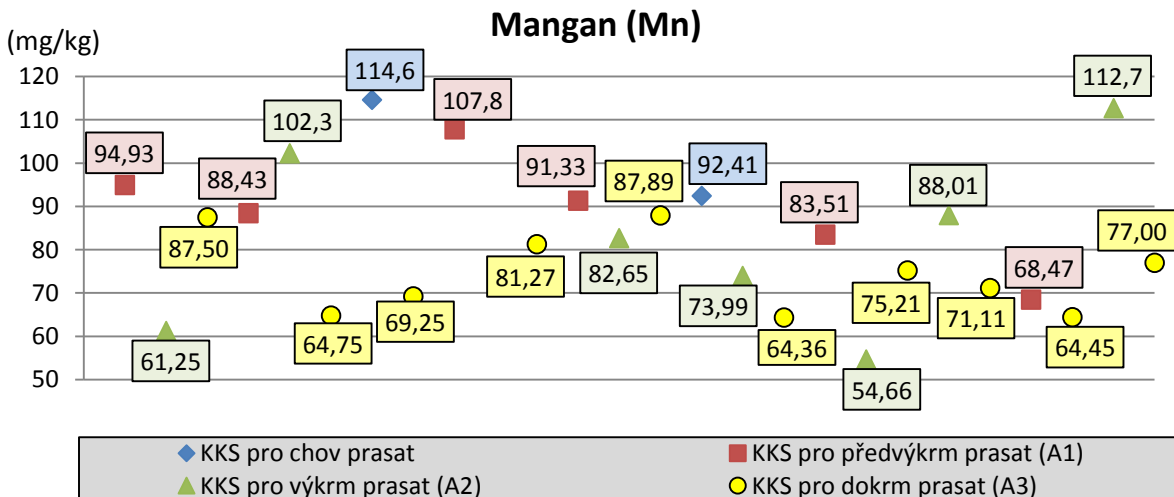
Obsah mědi v kompletních krmných směsích pro výkrm a chov prasat (nevyhovující vzorek červený)

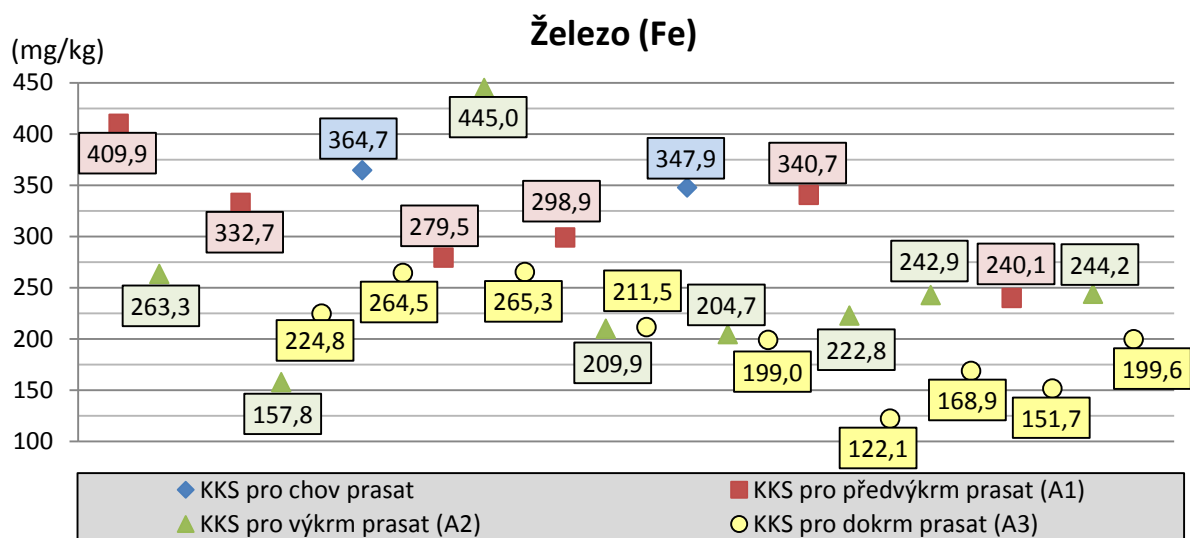
Obsah zinku v kompletních krmných směsích pro výkrm a chov prasat (nevyhovující vzorek červený)

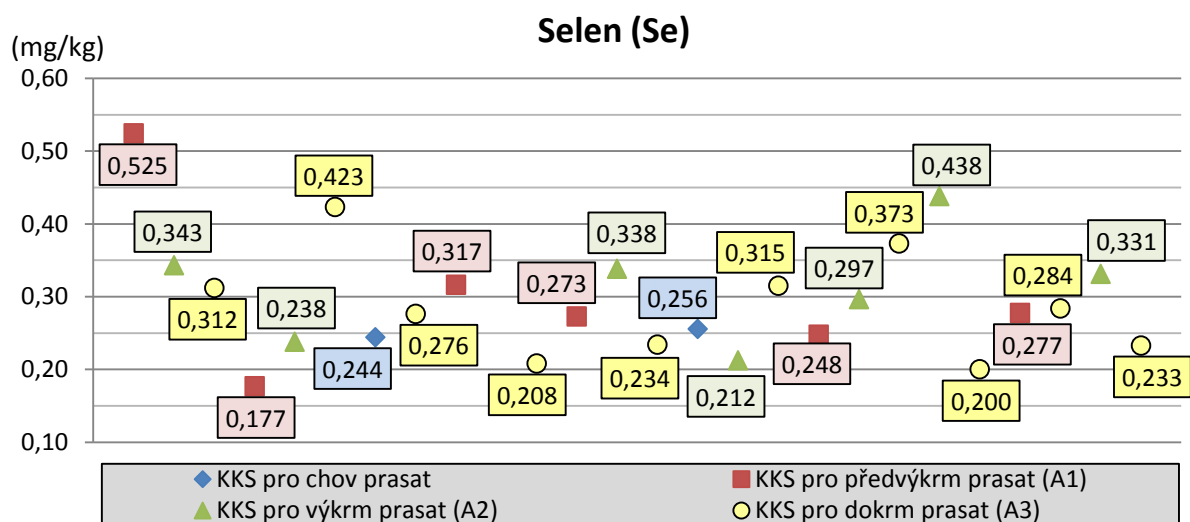
Obsah manganu v kompletních krmných směsích pro výkrm a chov prasat

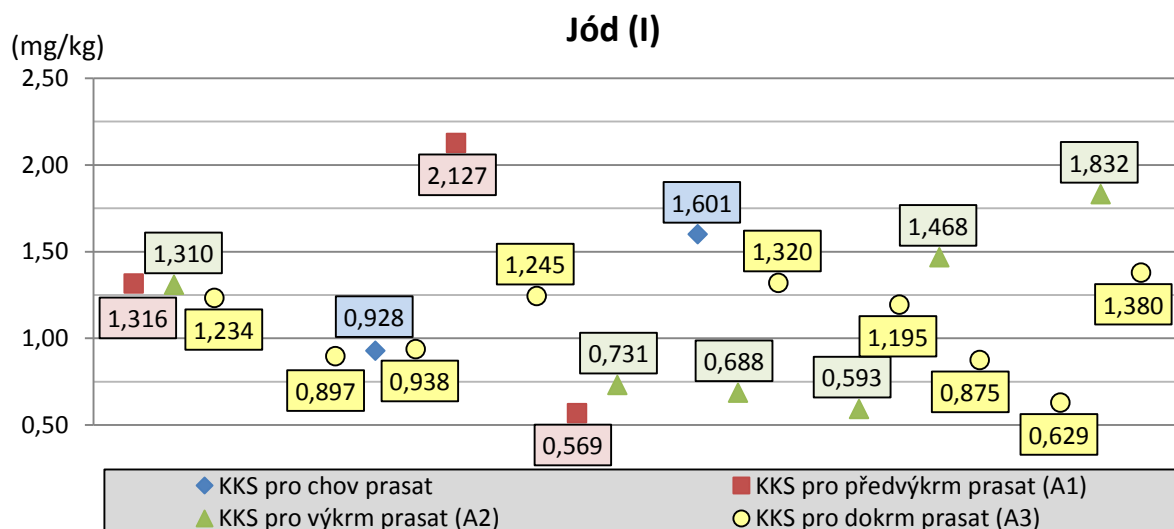
Obsah železa v kompletních krmných směsích pro výkrm a chov prasat

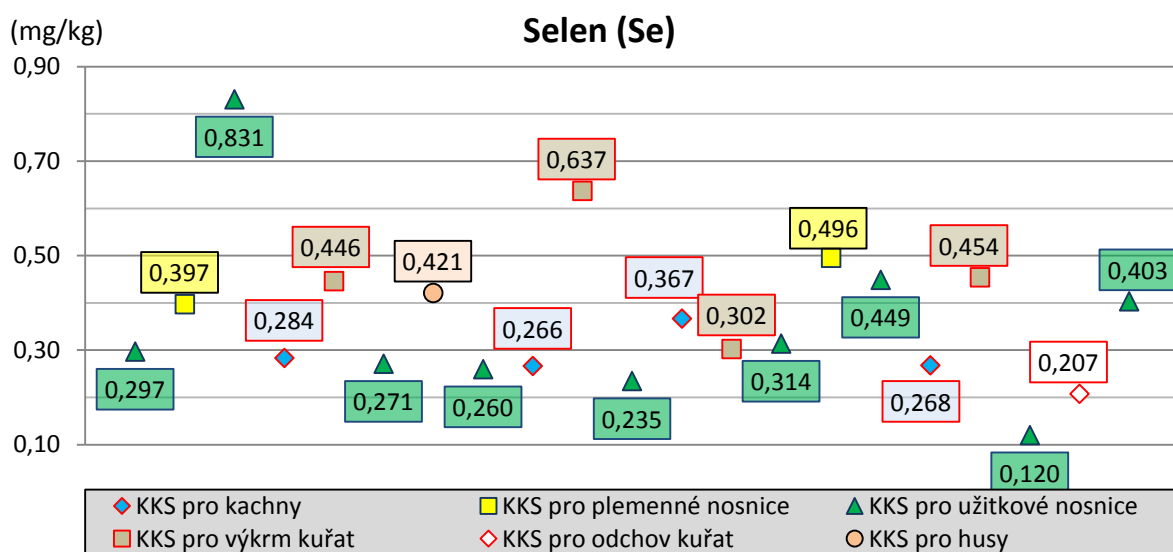
Obsah selenu v kompletních krmných směsích pro výkrm a chov prasat

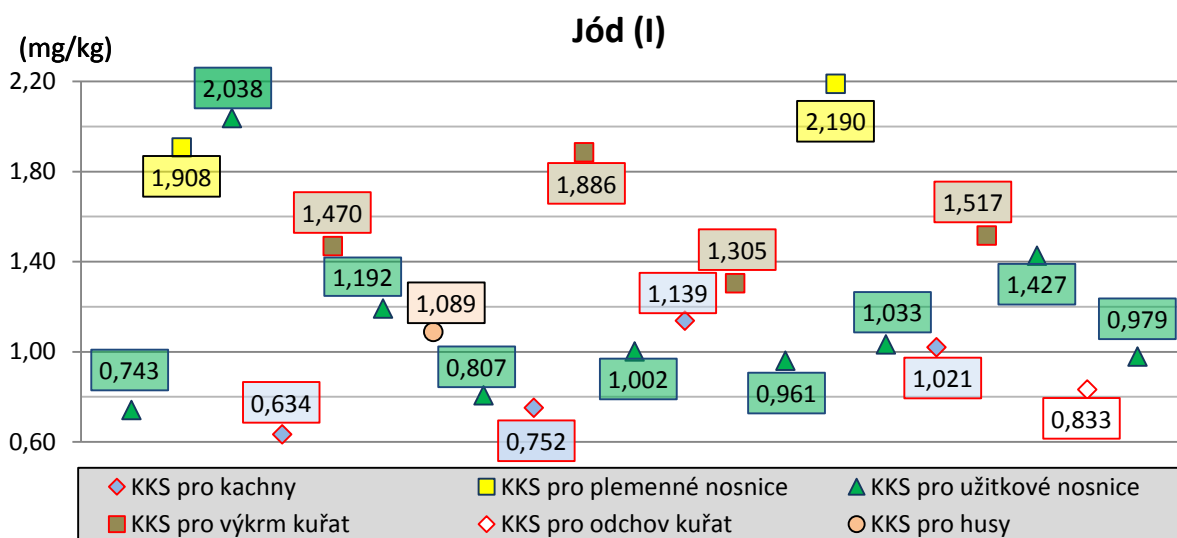
Obsah jódu v kompletních krmných směsích pro výkrm a chov prasat

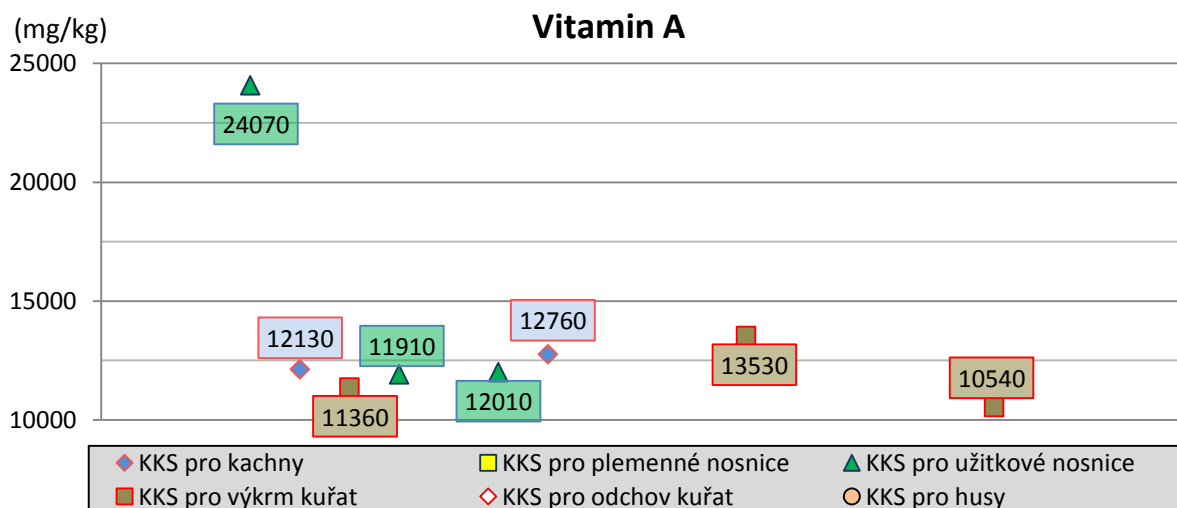
Obsah selenu v kompletních krmných směsích určených pro drůbež

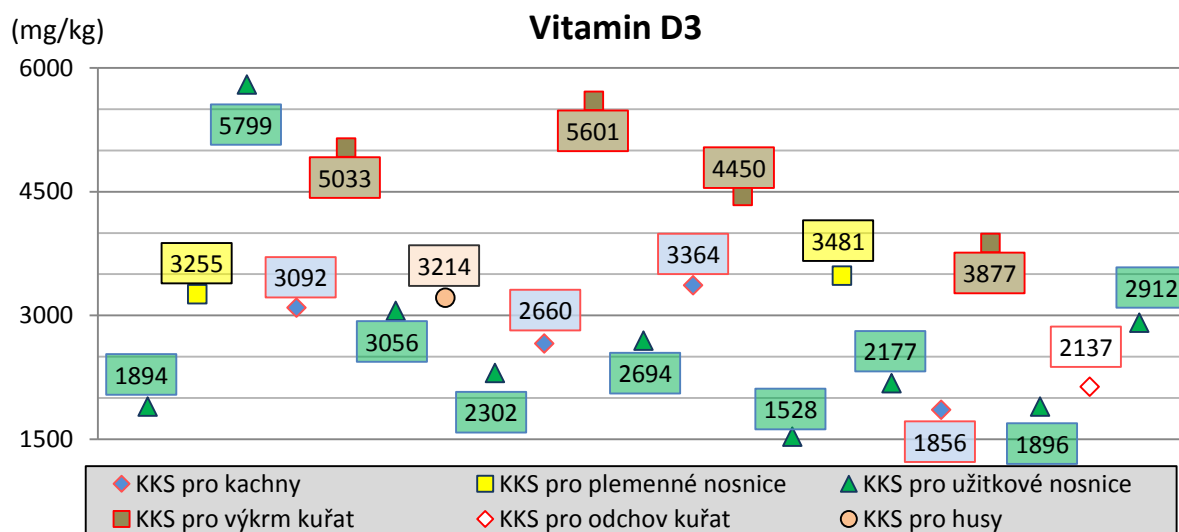
Obsah jódu v kompletních krmných směsích určených pro drůbež

Obsah vitamínu A v kompletních krmných směsích určených pro drůbež

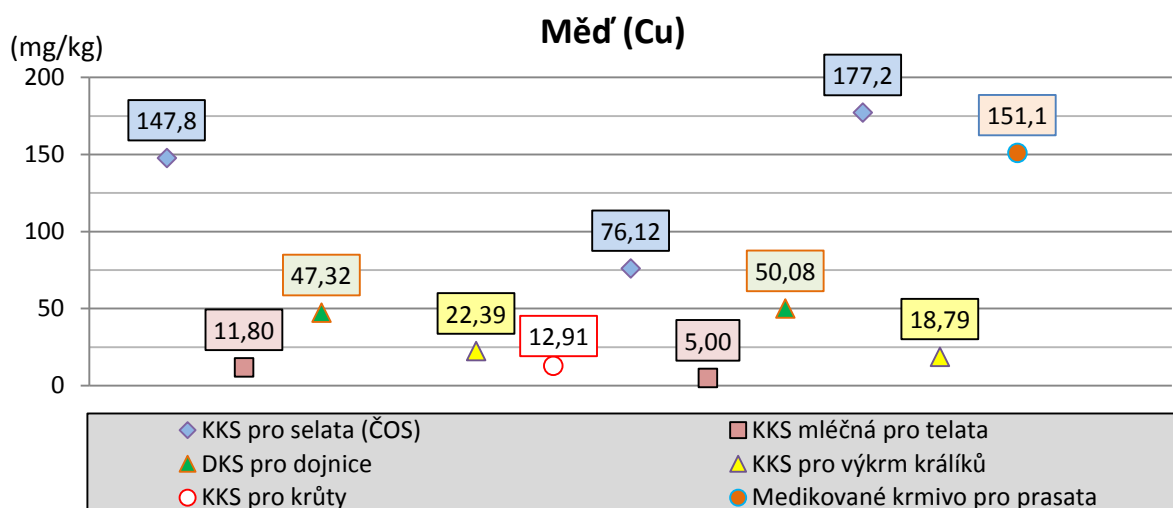

Obsah vitamínu D v kompletních krmných směsích určených pro drůbež

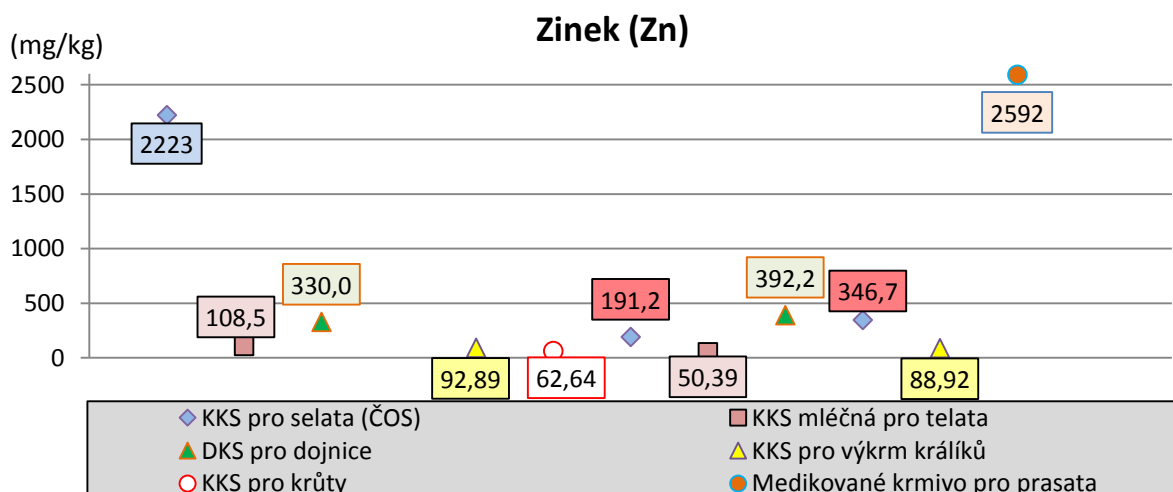

OSTATNÍ KRMNÉ SMĚSI

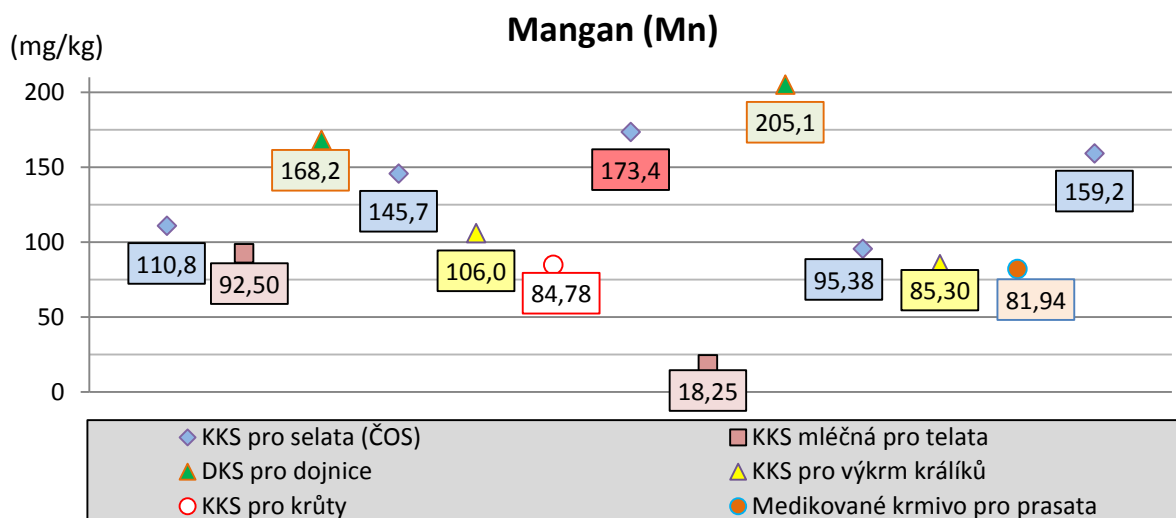
Obsah mědi v ostatních krmných směsích

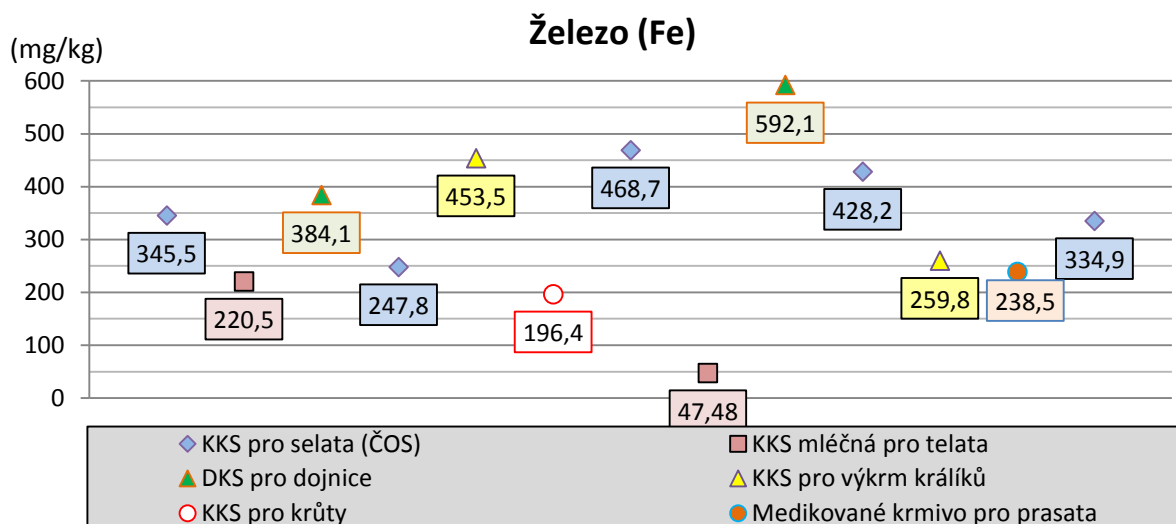
Obsah zinku v ostatních krmných směsích (nevyhovující vzorky červené)

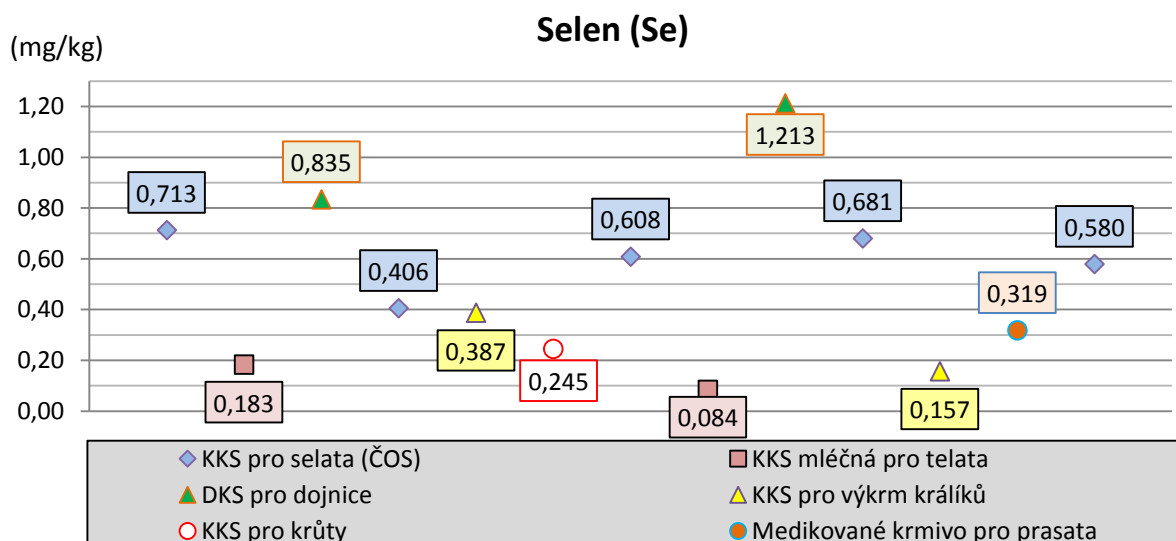
Obsah manganu v ostatních krmných směsích (nevyhovující vzorek červený)

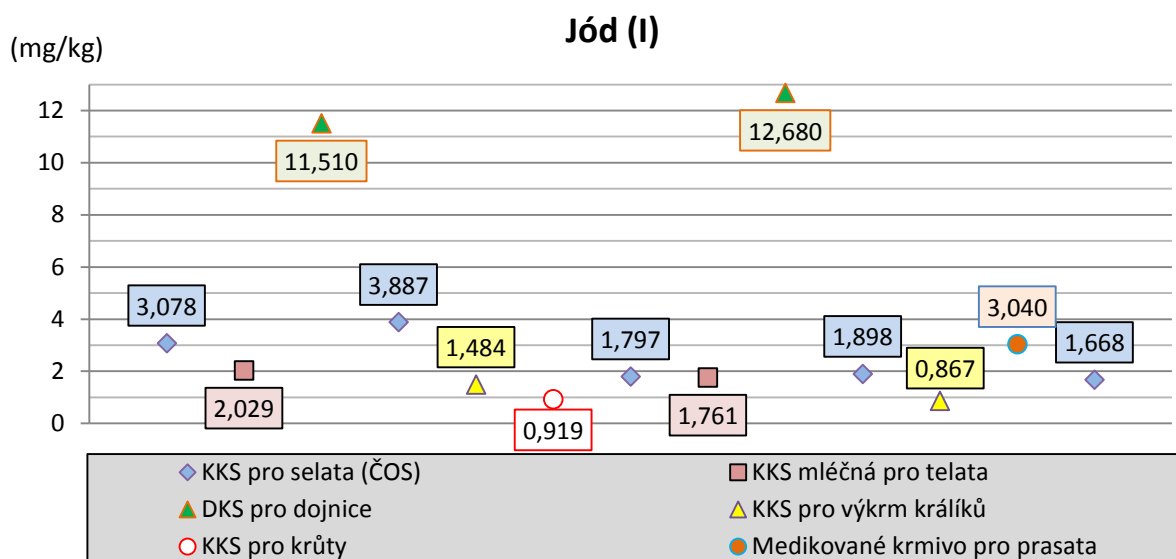
Obsah železa v ostatních krmných směsích

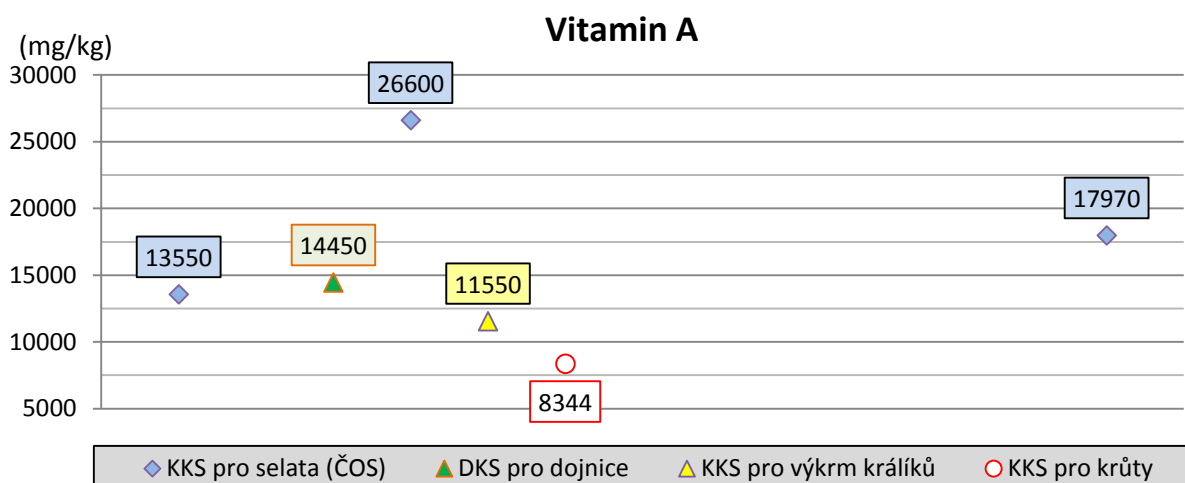
Obsah selenu v ostatních krmných směsích (červeně vyznačen nevyhovující vzorek)

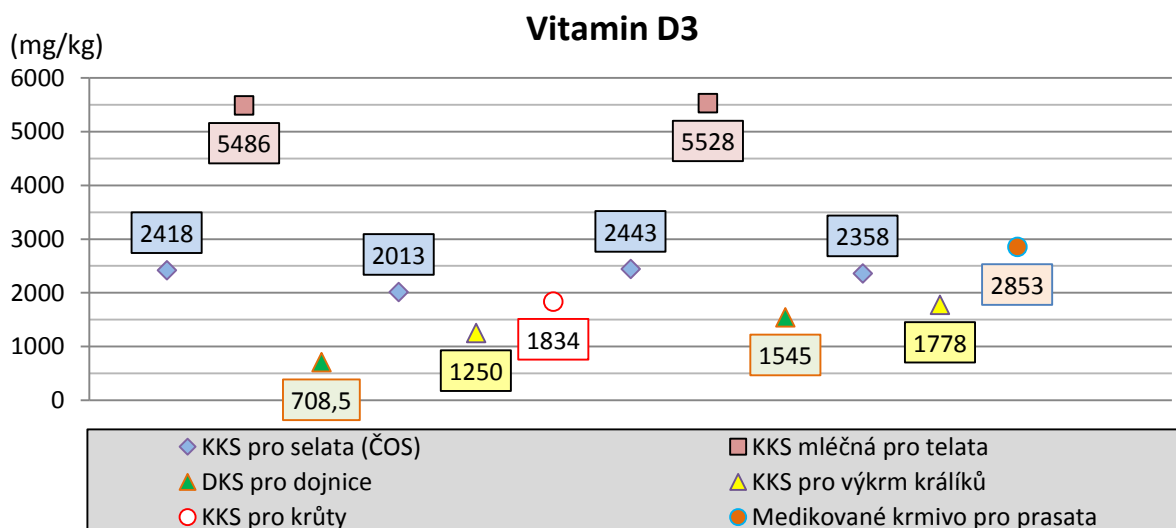
Obsah jódu v ostatních krmných směsích

Obsah vitamínu A v ostatních krmných směsích

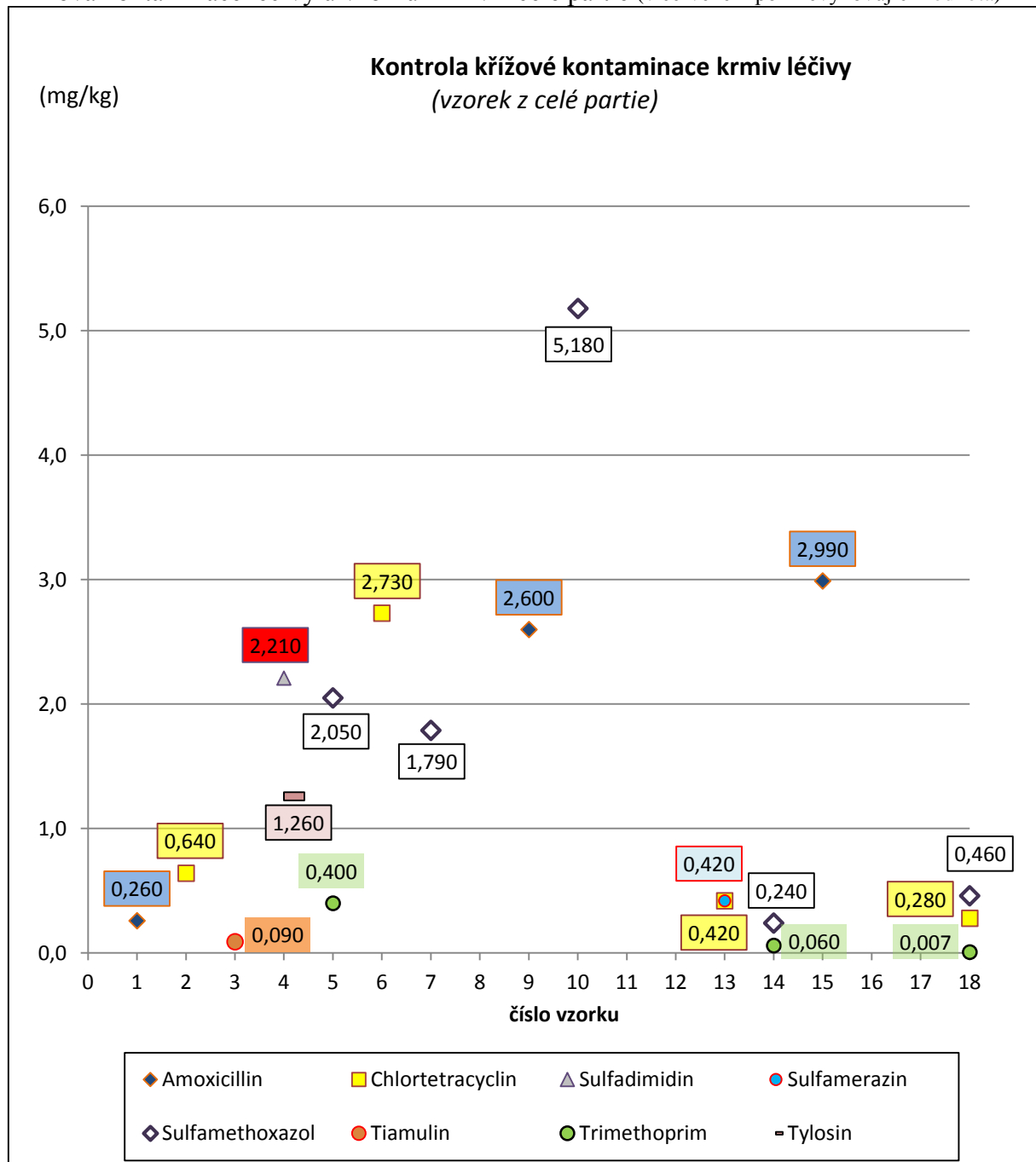
Obsah vitamínu D₃ v ostatních krmných směsích

3.3.4. Cílená kontrola kontaminace krmiv léčivy

V rámci kontroly bylo odebráno 18 vzorků z celých partií krmných směsí, vyrobených ihned po medikovaných krmivech. Obsah sledované účinné látky překročil detekční limit přístroje u 13 vzorků, které byly zahrnuty do přiloženého grafu. Jeden vzorek kompletní krmné směsi pro selata byl nevyhovující pro překročení stanovené úrovně 1 % účinné medikační látky (*sulfadimidin*) v následném krmivu, kterou ÚKZÚZ po dohodě s ÚSKVBL toleruje jako maximální povolený limit nevyhnutelné křížové kontaminace krmných směsí léčivy.

Křížová kontaminace léčivy u vzorků krmiv z celé partie (v červeném poli nevyhovující hodnota)

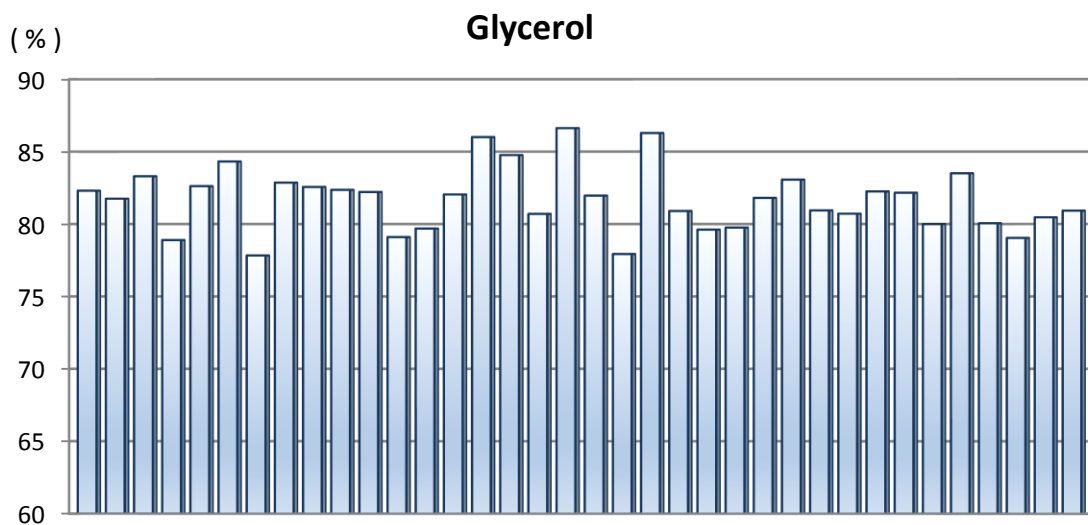

3.4. Sledování dalších bezpečnostních a jakostních ukazatelů

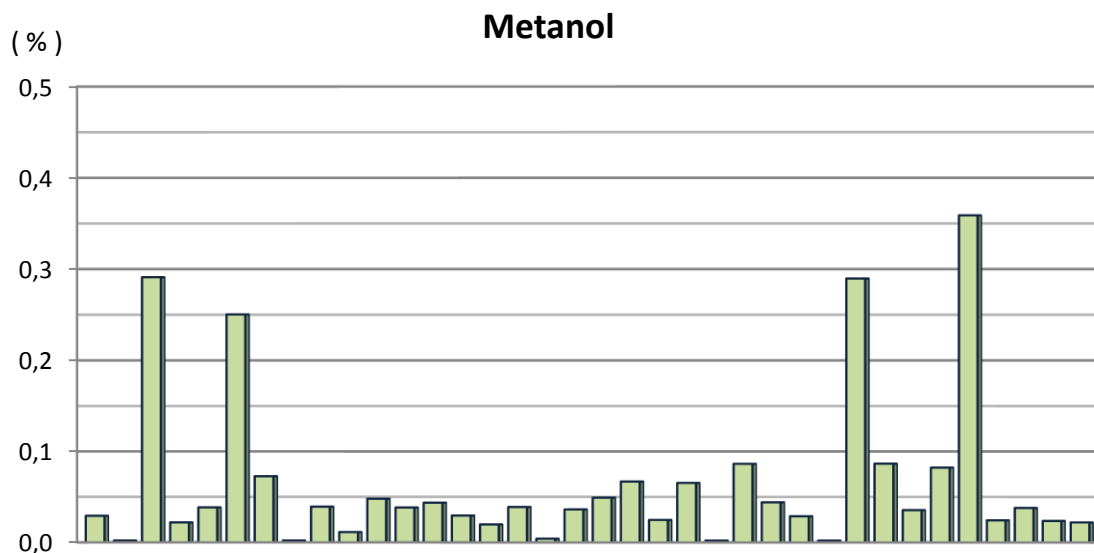
3.4.1. Cílená kontrola parametrů glycerolu, používaného jako krmná surovina

Bylo odebráno 36 vzorků surového glycerínu, u kterých byl stanoven obsah glycerolu, hmotnost netěkavých organických látek (NOZ), obsahy sodíku, draslíku a metanolu. Všechny vzorky vyhověly deklarovanému obsahu glycerolu. Žádný z analyzovaných vzorků nepřekročil maximální povolený obsah metanolu 0,5 %. Celkem 8 vzorků však nevyhovělo deklarovanému obsahu minerálních prvků.

Zjištěný podíl glycerolu v krmné surovině glycerínu v rámci cílené kontroly

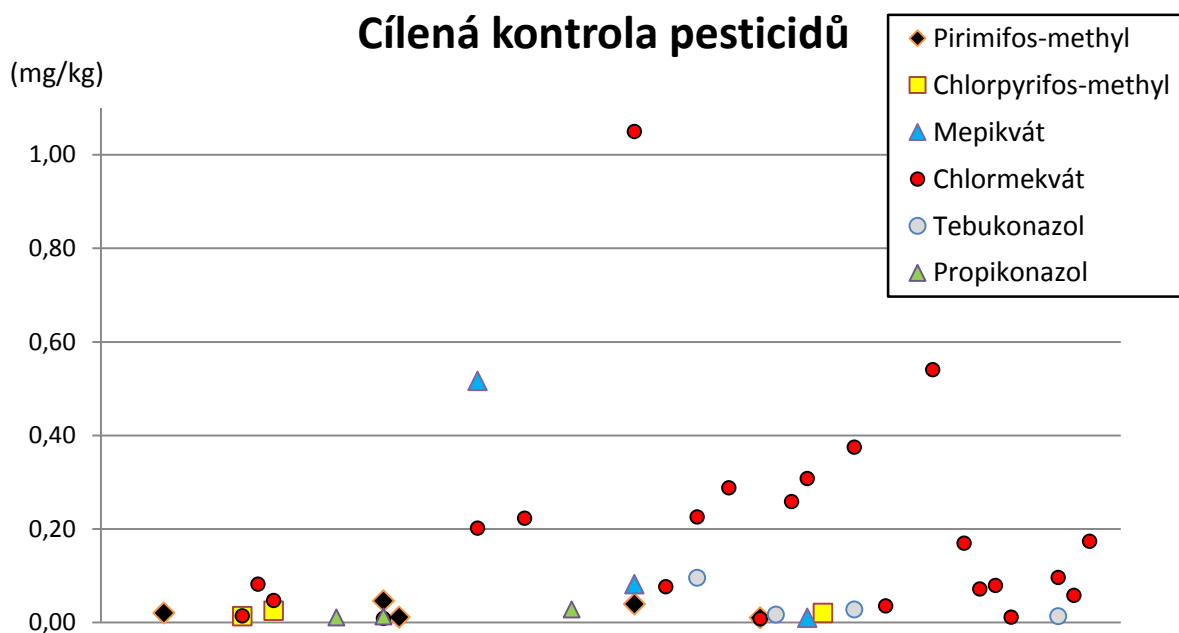
Zjištěný podíl metanolu v krmné surovině glycerínu

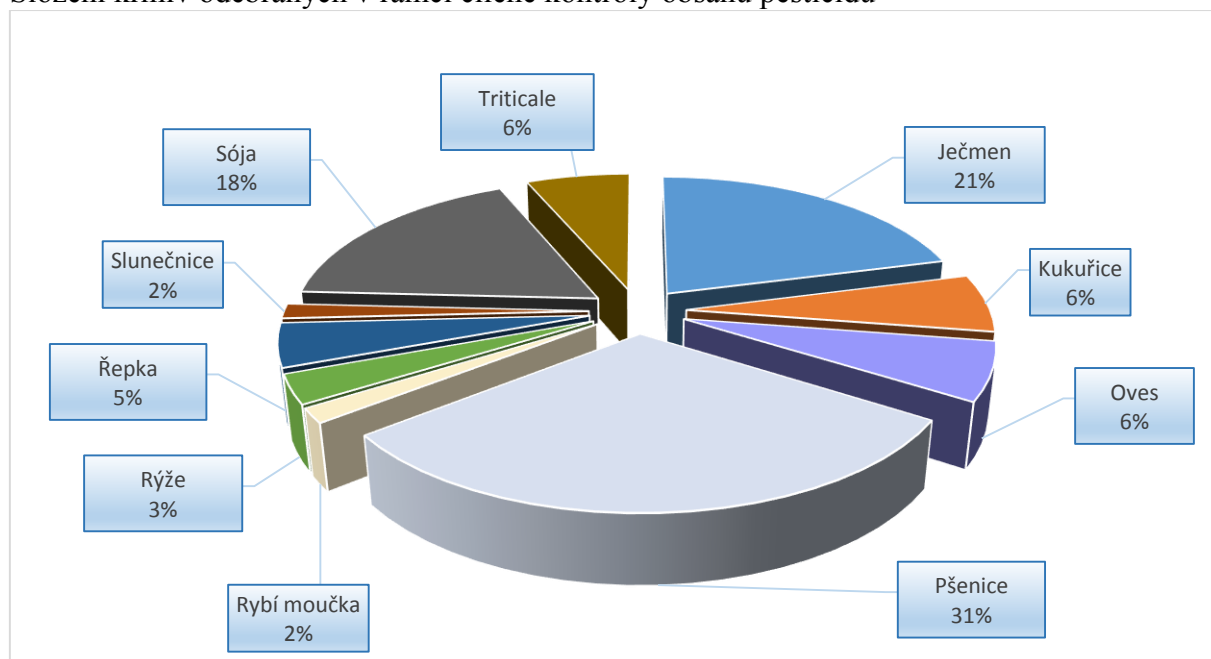
3.4.2. Cílená kontrola pesticidů

Přítomnost pesticidů byla zjišťována u 63 vzorků převážně obilovin. Všechny vzorky byly vyhodnoceny jako vyhovující, zjištěné hodnoty se obvykle pohybovaly pod hranicí detekce účinné látky.

Zjištěný obsah pesticidů v krmivech nad hranicí detekce přístrojů

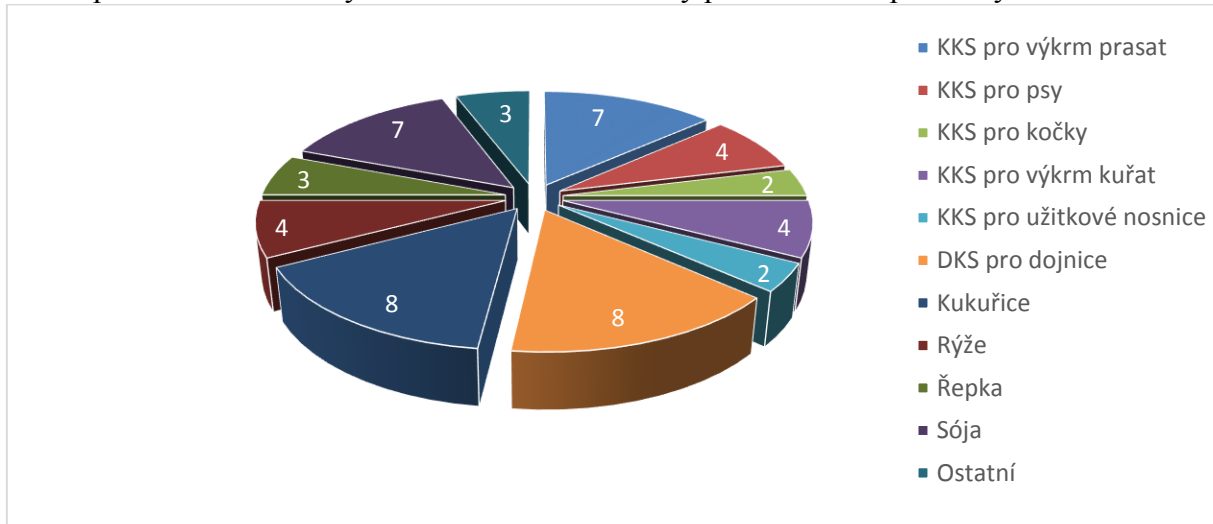
Složení krmiv odebraných v rámci cílené kontroly obsahu pesticidů

3.4.3. Cílená kontrola přítomnosti nepovolených genetických modifikací v krmivech a označování povolených GMO

V rámci této kontroly jsou sledovány genetické modifikace v krmných surovinách a krmivech. Jedná se zejména o kukuřici, rýži, sóju, řepku a kompletní i doplňkové krmné směsi. Část vzorků byla analyzována v laboratoři VÚRV Ruzyně. Bylo prověřeno 52 vzorků krmiv, všechny byly vyhodnoceny jako vyhovující.

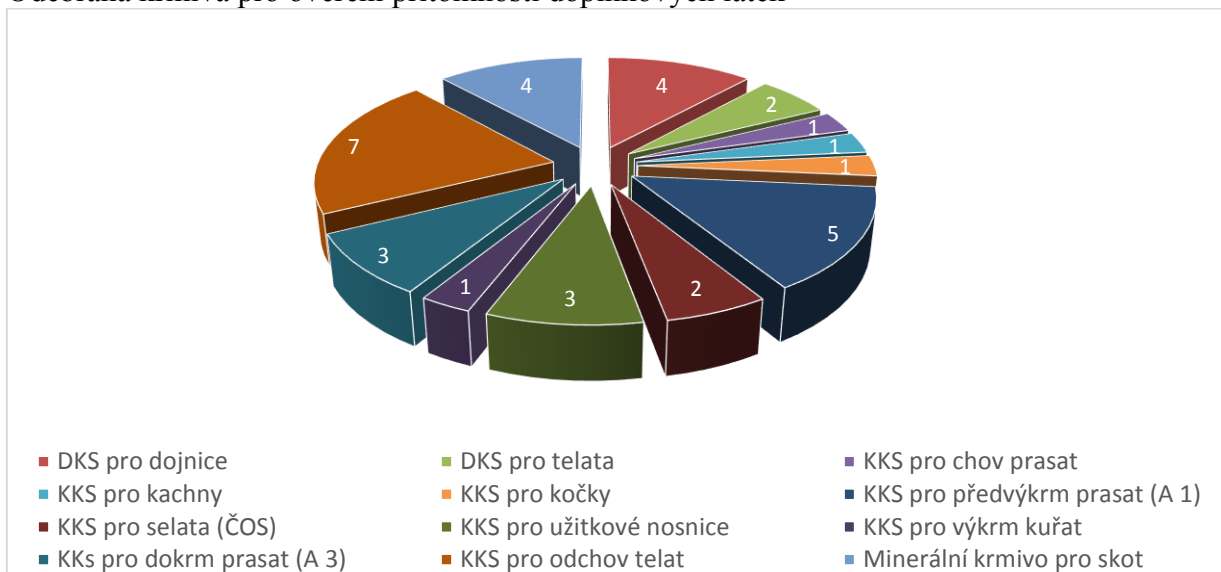
Zastoupení krmiv odebraných v rámci cílené kontroly přítomnosti nepovolených GMO

3.4.4. Cílená kontrola přítomnosti doplňkových látek v krmivech

Kontrola ověřuje přítomnost deklarovaného obsahu vybraných doplňkových látek v krmivech (*saccharomyces cerevisiae*, *enterococcus faecium*). U odebraných vzorků se také ověřují ostatní deklarované jakostní znaky. Bylo odebráno 34 vzorků krmných směsí, 2 z nich (minerální krmivo pro skot a doplňková krmná směs pro dojnice) byly posouzeny jako nevyhovující pro nízký obsah *saccharomyces cerevisiae*.

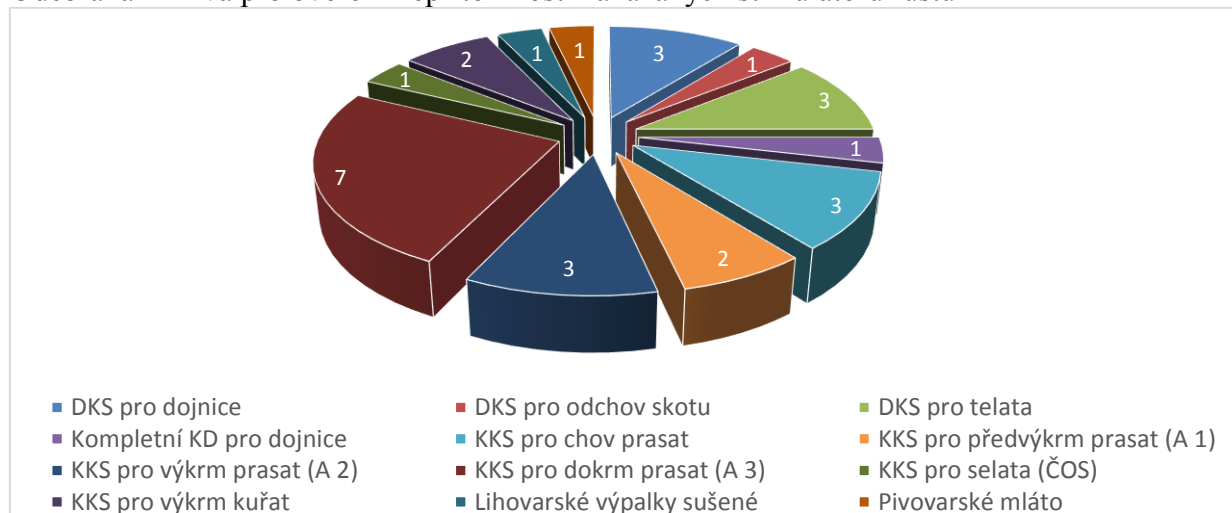
Odebraná krmiva pro ověření přítomnosti doplňkových látek

3.4.5. Cílená kontrola výskytu zakázaných stimulantů nebo inhibitorů růstu

Bylo prověřeno 28 vzorků převážně krmných směsí pro prasata a skot, zda neobsahují nepovolené antibiotické stimulanty. Rovněž se kontrolují vedlejší výrobky procesů kvašení, zdali neobsahují antimikrobiální látky, které se používají při zpracování k regulaci kvasných procesů. Všechny vzorky byly vyhovující a analyty se pohybovaly pod hranicí detekce.

Odebraná krmiva pro ověření nepřítomnosti zakázaných stimulantů růstu

3.4.6. Cílená kontrola přítomnosti zpracovaných živočišných proteinů

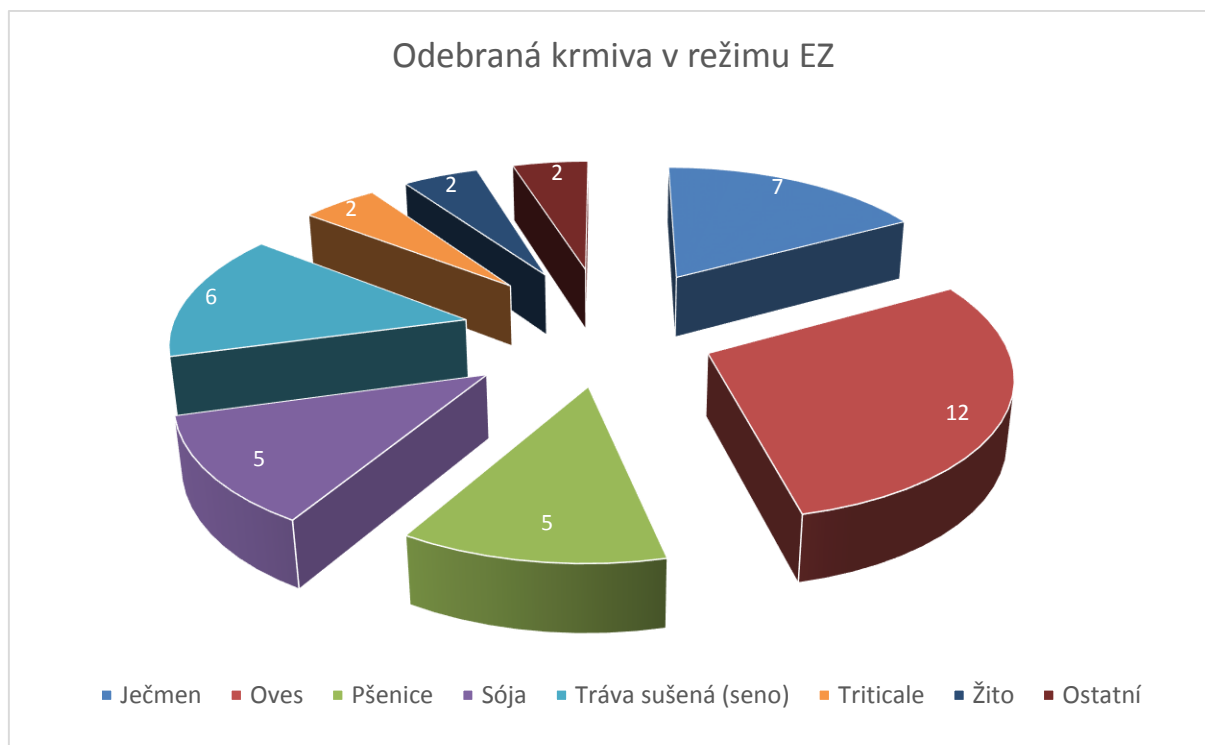
Metodou PCR-RT bylo analyzováno 19 vzorků krmiv pro ověření dodržení deklarovaného složení zpracovaných živočišných proteinů. Převážnou většinu odebraných krmiv tvořily kompletní krmiva pro psy a kočky. Jako nevyhovující byly vyhodnoceny 4 krmiva pro psy, která obsahovala nedeklarované složky.

Krmiva analyzovaná na přítomnost živočišných proteinů (červeně ozn. nevyhovující vzorky)

Krmivo	DNA prase	DNA přežvýkavci	DNA ovce	DNA kuře	Komponenty ryb	Komponenty suchozemců
KKS pro kočky			zjištěna			
KKS pro kočky		zjištěna				
KKS pro psy		zjištěna		zjištěna	nalezeny	
KKS pro psy	nezjištěna	nezjištěna		zjištěna		
KKS pro psy				zjištěna		
KKS pro psy		zjištěna		zjištěna	nalezeny	nalezeny
KKS pro psy	nezjištěna	zjištěna		zjištěna		
KKS pro psy	nezjištěna	zjištěna		zjištěna		
KKS pro psy	nezjištěna	zjištěna		zjištěna		
KKS pro psy	nezjištěna	nezjištěna		zjištěna		
KKS pro psy	nezjištěna	nezjištěna		zjištěna		
KKS pro psy	nezjištěna	nezjištěna		zjištěna		
KKS pro psy		nezjištěna		zjištěna		
KKS pro psy	nezjištěna	zjištěna	zjištěna	nezjištěna		
Krevní výrobky	nezjištěna	nezjištěna		zjištěna		
PAP - Ovce	nezjištěna	zjištěna		nezjištěna		
PAP - Ovce	nezjištěna	zjištěna	zjištěna	nezjištěna		
PAP - Prasata	zjištěna	nezjištěna		nezjištěna		
Živočišný tuk		nezjištěna		nezjištěna		

3.4.7. Cílená kontrola krmiv používaných v režimu EZ

V rámci kontroly krmiv používaných v režimu ekologického zemědělství bylo prověřeno 41 vzorků krmných surovin. Kontrolován byl obsah mykotoxinů, pesticidů a přítomné genetické modifikace. Jako nevyhovující byly vyhodnoceny 3 vzorky (2 x ječmen, 1 x triticales), všechny v rámci cílené kontroly pesticidů.

4. Závěr

V roce 2014 v rámci provádění cílených kontrol a monitoringu bezpečnosti a kvality krmiv ÚKZÚZ úředně odebral a znalecky posoudil 1108 vzorků krmiv. Z tohoto počtu bylo jako nevyhovující posouzeno 31 vzorků, tedy 2,8 % hodnocených krmiv. Nejčastěji nevyhověla krmná surovina glycerin (8 vzorků) převážně z důvodu nedodržení deklarace obsahu Na a K. Kompletní krmná směs pro selata ČOS nevyhověla v 5 případech z důvodu překročení obsahu reziduí léčiv nebo mikroprvků Zn a Mg.

V laboratořích bylo provedeno celkem 18 333 stanovení sledovaných parametrů, z toho nevyhovujících bylo 47 výsledků stanovení analytů. Nejčastěji nevyhověl obsah Zn a Mg (5 případů), Na a přítomnost tkání přežvýkavců (4) a stanovení K (3).

V příštích letech bude ÚKZÚZ v kontrole výskytu zakázaných a nežádoucích látek v krmivech pokračovat. Na základě výsledků zjištěných v roce 2014 i závěrů mise DG Sanco 2012-6487 bude zvýšená pozornost nadále zaměřena na eliminaci rizika křížové kontaminace následně vyrobených krmiv po použití kokcidiostatik nebo léčiv.

První výsledky nově prováděné kontroly ověřování deklarace použitých zpracovaných živočišných bílkovin v krmivech pro zvířata určená k produkci potravin (Pet Food) naznačily, že situace na trhu není v současné době uspokojivá a i této cílené kontrole bude v následujícím období věnována zvýšená pozornost.

Souhrnný přehled výsledků vybraných cílených kontrol

Sledování výskytu zakázaných a nežádoucích látek a produktů v krmivech	Zpracované živočišné bílkoviny	POP	Dioxiny Furany	Mykotoxiny	Pesticidy	GMO	Kokcidostatika	Cu, Zn krmiva pro prasata
Odebrané vzorky 2008	251	25	55	40	10	91	170	51
Nevyhovující vzorky 2008	0	0	1 (2%)	0	0	0	9 (5,3%)	6 (11,7%)
Odebrané vzorky 2009	238	26	42	116	29	93	427	60
Nevyhovující vzorky 2009	0	0	0	0	1 (3,4%)	0	20 (4,7%)	3 (5%)
Odebrané vzorky 2010	234	26	43	110	40	86	353	59
Nevyhovujících vzorky 2010	3 (1,3%)	0	0	0	1 (2,5%)	0	10	1 (3,4%)
Odebrané vzorky 2011	235	26	38	100	61	59	335	52
Nevyhovující vzorky 2011	0	0	1	1	1	1	5 (1,5%)	7 (13,5%)
Odebrané vzorky 2012	221	19	40	70	81	52	272	49
Nevyhovující vzorky 2012	0	0	0	0	1	0	7 (2,6%)	4 (8,2%)
Odebrané vzorky 2013	187	19	41	54	81	53	172	50
Nevyhovující vzorky 2013	0	0	2 (4,9%)	0	0	0	5 (2,9%)	4 (8,0%)
Odebrané vzorky 2014	171	20	45	70	63	52	160	46
Nevyhovující vzorky 2014	0	0	0	0	0	0	2 (1,3%)	0